

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Pohl_Frederic-Obchodníci_z_Venuše.pdb

PDB Name: Pohl_Frederic-Obchodníci_z_Venu
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Frederik Pohl
Obchodníci z Venuše
(The Merchants of Venus)

I.

Jméno: Audee Walthers. Povolání: pilot modulu. Bydliště: Venuše, většinu času v chatě Heechee, ale můžu být, kde chci a stejně spím jako špalek. Do pětadvaceti let jsem žil na Zemi, hlavně v Amarillo Central. Můj otec byl viceguvernér v Texasu. Zemřel ještě, když jsem studoval, ale zdědil jsem po něm rentu dost vysokou, abych dokončil školu, získal titul v oboru účetnictví a složil předepsanou zkoušku ze psaní na stroji. A tím jsem byl připraven na život. Několik let jsem se snažil, ale zjistil jsem, že se mi takový život nezamlouvá. A při tom ani moc nešlo o konvenční důvody. Nevadí mi protismogové obleky, dokážu vyjít se sousedy, dokonce i když jich je osm set na jednu čtvereční míli, snáším hluk a ubráním se chuligánům. Nebyla to ani tak Země samotná, co se mi nezamlouvalo, ale spíš mi nešlo pod vousy, co jsem na Zemi dělal, a tak jsem prodal kartu UOPWA, dal rentu do zástavy a koupil si letenku na Venuši. Na tom není vůbec nic zvláštního, každý kluk říká, že to jednou udělá. A já jsem to prostě udělal. Namlouval jsem si, že by všechno určitě bylo úplně jinak, kdybych měl šanci přijít k nějakým trochu slušným penězům. Kdyby můj otec býval byl přímo guvernér, a ne jenom státním zaměstnancem. Kdyby renta byla zahrnovala Plnou Lékařskou. Kdybych byl na špičce a ne uprostřed, kde se na mě tlačili z obou stran. Jenže všechno bylo jinak. A tak jsem se rozhodl, že nepůjdu cestou průkopníků, ale vyrazím schrstit nějaké peníze na Vřeteno. Kdeko už zná obrázky Vřetene, Kolosea i Niagarských vodopádů. Stejně jako všechno ostatní, co stojí na Venuši za vidění, je i Vřeteno pozůstatkem po Heechee. Nikdo nikdy nepřišel na to, co s podzemní prostorou dlouhou tři sta metrů a špičatou jako vřeteno Heechee zamýšleli. Ale když už tam byla, tak jsem ji používali. To místo bylo na Venuši něco jako Times Square nebo Champs Elysées a všichni turisté ze Země zamířili nejdřív sem. A my všichni jsme je tu oškubávali.

Můj kšeft s pronajímáním modulu je skoro legální - až na to, že pokud po sobě Heechee pod povrchem Venuše něco nechali, nestojí to skoro ani za řeč. Ostatní turistické atrakce na Vřetenu jsou tak trochu podvod. Pozemšťanům to nevadí, i když jim musí být jasné, že je bereme na hůl. Všichni jako o duši spasenou nakupují modlitební vějíře Heechee, hlavy loutek a taková ta těžítka z průhledné umělé hmoty, ve kterých se vznáší maketa Venuše v oranžovo-hnědé vánici poletujícího prachu, krvavých diamantů a ohnivých perel. Nic z toho nestojí na Zemi ani za zlamanou grešli, ale turistovi, který si může zaplatit cestu sem, to zřejmě nevadí.

Pro lidi, jako jsem já, kteří nic nemají, znamenají turisté hodně. Žijeme z nich. Ne že bychom z nich tahali nějaký velký prachy, ale jsou pro nás prostředkem, jak mít za co jíst a mít kde spát, a když to nemáme, je to jistá smrt. Na Venuši neexistuje moc způsobů, jak přijít k penězům. Z některých dokonce můžou být dost velké peníze - vyhrát v loterii, najít poklad v Heechee tunelu, nebo narazit na hodně dobře placené zaměstnání - to má potom člověk na pěknou dobu vystaráno.

Samozřejmě jsou turisté a turisté. Na Venuši jich přicházejí tři druhy a rozdíl mezi nimi - to je nebe a dudy.

Za prvé je to rychlý typ, malé ryby. Na Zemi mají celkem slušný majetek. Sem dorazí ze Země po dráze s minimální spotřebou energie každých šestadvacet měsíců v období Hohmannovy orbity a nikdy se tady kvůli její krátké době nemohou zdržet déle, než tři týdny. Přijíždějí s průvodcem s úmyslem vytřískat, co se dá z té čtvrt miliónové minimální sumy za kabinu, kterou dostali od prarodičů jako dárek za ukončení studií nebo si jí ušetřili na druhé líbanky nebo něco takového. Je hloupé, že nemají moc peněz, protože je všechny utratili za kabinu, ale je jich aspoň hodně. Když jsou na Venuši, jsou všechny penzióny plné. Někdy se dokonce musí šest párů dělit o jednu rozpuštěnou kóji - dva páry současně v osmihodinových směnách. Já a mně podobní se potom na povrchu zavrtáme do chatřích Heechee a své vlastní podzemní kóje pronajímáme v naději, že nám vydělají dost peněz, aby to příštích pár měsíců stačilo na živobytí. Ale není možné vydělat jich tolik, aby se s nimi dalo vyjít až do příští Hohmannovy orbity a tak, když přijedou turisté druhé kategorie, jdeme si kvůli nim po krku.

Jsou středně bohatí. Dalo by se říct - chudí milionáři. Jejich roční příjmy se stěží pohybují v sedmimístných cifrách. Mohou si dovolit přiletět mimo hlavní orbitu - asi sto dní jedna cesta, místo zdlouhavé a pomalé Hohmannovy dráhy. Stojí to něco přes milión dolarů, takže jich nejedí zdaleka tolik, ale zato dorazí skoro každý měsíc za příznivé konstelace orbit a taky mají víc peněz na útratu. Takže ti středně bohatí nás vlastně zastihnou čtyřikrát, pětkrát za deset měsíců,

když sousední planety zaujmou vhodnou polohu, která příliš nevyčerpá pohonné jednotky raket. Když máme štěstí, dorazí nejdříve k nám a pak teprve pokračují na Mars. Když je to naopak, dostanou se k nám až při zpáteční cestě a těch už moc nebývá.

Ale boháči - ti si přijedou, kdy chtějí. V době orbity i mimo ni.

*

Když mi můj informátor na přistávací ploše hlásil soukromě pronajátého Jurije Gagarina, můj nos na prachy zavětlil. Pro všechny - až na ty hodně bohaté - byla mrtvá sezóna. Jediné, co mi v tom okamžiku blesklo hlavou, bylo, kolik konkurentů se mi asi bude chtít kvůli jeho pasažérům dostat na kobyliku, zatímco já jsem se snažil dostat na jejich. K pronajmutí modulu bylo potřeba většího kapitálu, než k otevření stánku s modlitebními vějíři. Podařilo se mi díky šťastné náhodě koupit modul levně, když chlapík, pro kterého jsem pracoval, zemřel. V tomhle kšeftu jsem neměl velkou konkurenci: pár modulů bylo mimo provoz, ostatní vyrazili na vlastní pěst na výkopy u tunelů Heechee. Takže jsem vlastně pasažéry Gagarina, ať to byl kdo chtěl, měl pěkně pro sebe. Doufal jsem, že o výlet k tunelům projeví zájem.

Musel jsem doufat, že je to bude zajímat, protože jsem hrozně potřeboval peníze kvůli těm játrům. Byl jsem na samé hranici jejich totálního vysazení. Tak mi to vysvětlil doktor. Měl jsem na výběr všeho všudy tři možnosti: vrátit se zpátky na Zem a na chvíli si to prodloužit na externí protěže, nebo jsem mohl sehnat peníze na transplantaci. Nebo jsem mohl zemřít.

II.

Ten člověk, který si pronajal Gagarina, se jmenoval Boyce Cochenour. Na pohled čtyřicátník, výška tak dva metry, irsko-americko-francouzský původ.

Byl z těch, kteří jsou zvyklí šéfovat. Sledoval jsem ho, jak vchází do Vřetena, jako kdyby mu patřilo a on se právě chystal ho prodat. Posadil se v Sub Vastrově promenádní kavárně, která měla být imitací pařížského bulváru.

"Skotskou," řekl a Vastra se mohl přetrhout nalít mu Johna Begga na supermražený led a servíroval mu ho praskajícího, ledového až po něm trnou zuby.

"Kouřit," řekl a dívka, která přijela s ním, okamžitě vytáhla cigaretu a podala mu ji.

"No tohle je teda pajzl," řekl a Vastra vypadal jako ztělesnění souhlasu.

Sedl jsem si vedle nich. Samozřejmě, že ne k jejich stolu, dokonce jsem na ně ani neviděl. Ale slyšel jsem, o čem spolu hovoří. Vastra se na mě také ani nepodíval. Přirozeně si mě všiml, když jsem přišel, a bylo mu jasné, že na mě mám záslusk. Ale objednat jsem si musel u jeho ženy číslo tři, protože Vastra se mnou nehodlal, promarnit ani vteřinu, když měl u stolu pronajatou loď ze Země.

"Jako obvykle," řekl jsem jí a myslel jsem tím čistý líh v pohárku od nealko. "A kopii vaší zprávy," dodal jsem potichu. Mrkla na mě skrz nápoj. Roztomilá malá potvůrka. Přátelsky jsem ji poplácal po ruce a strčil jí do ní srolovanou bankovku. Pak odešla.

Pozemšťan obhlížel terén, včetně mě. Otočil jsem se k němu - zdvořile, ale odměřeně. Zlehka přikývl a obrátil se zpátky k Subhaš Vastrovi.

"Když už jsem tady," řekl, "měl bych tu podniknout něco zajímavého. Co se tu vlastně dá dělat?"

Sub se ze široka zašklebil jako vysoká, vyzáblá žába.

"Na co byste měl chuť, pane? Nějakou zábavu? V našich nočních podnicích účinkují umělci ze tří planet - indické tanečnice, hudebníci, artisti..."

"Toho je v Cincinnati plno. Nepřijel jsem na Venuši vysedávat v baru." Nemohl samozřejmě tušit, jak dobře dělá.

Subovy kluby byly totiž na seznamu nočních barů na Venuši až úplně dole. A těch špičkových bylo zatraceně málo.

"Jistě, pane! Mohl byste snad tedy podniknout výlet."

"No..." Cochenour pokýval hlavou. "Záleží na tom, o co by šlo. Jaký je v tom rozdíl od toho kosmodromu, hned tady nad námi, kde jsem přistál?"

Vastra zaváhal. Viděl jsem, jak zvažuje možné důsledky. Odhadoval šance, že Pozemšťan podnikne cestu po povrchu vzhledem k tomu, co by dostal ode mě jako provizi. Na mě se při tom ani nepodíval. Zvítězila poctivost - tedy poctivost podepřená bleskovým odhadem Cochenourovy napálitelnosti.

"Moc velký rozdíl v tom není, pane," připustil. "Na povrchu není nic, než sucho a horko, aspoň v okruhu tisíc kilometrů. Ale já jsem nemluvil o povrchu."

"Tak o čem tedy?"

"O Heechee norách, pane! Jsou jich míle přímo pod naší osadou. Průvodce by mohl najít..."

"To mě nezajímá," zavrčel Cochenour. "Alespoň ne tak blízko."

"Prosím?"

"Když nás tam může zavést průvodce," pokračoval Cochenour, "znamená to, že už tam všude někdo byl a že jsou vykradené. Co je to potom za zábavu?"

"Už vím pane, co by vás zajímalo," odpověděl Vastra pohotově. Vypadal o poznání veselejší a já jsem vycítil, že má radar natočený mým směrem, aby se ujistil, že poslouchám, ačkoli se na mě ani nepodíval.

"Můžete mi věřit," pokračoval, "vždycky je šance narazit na neprozkoumaný tunel, pane, když víte kde. O to vám přece jde. Nebo se pletu?"

Třetí Vastrova manželka mi přinesla pití a lístek z faxu.

"Třicet procent," zašeptal jsem. "Řekni to Subovi. A žádný smlouvání a přihazování někoho dalšího." Přikývla a mrkla

na mně, poslouchala taky a bylo jí jasné, stejně jako mě, že tenhle Pozemšťan se už chytil na udičku. Měl jsem v úmyslu vydržet u toho drinku, jak dlouho to půjde, i když budoucí blahobyť se přede mnou rýsoval velmi neurčitě. Chystal jsem se oslavovat. Zhluboka jsem si oddechl a napil se.

Jenomže ta udička neměla háček. Pozemšťan z ničeho nic pokrčil rameny.

"Vsadím se, že je to ztráta času," zavrčel. "To je jasný. Když víte, kde máte hledat, proč už jste to dávno neudělali, co?"

"Ale místě," vykřikl Subhaš Vastra. "Existují stovky neprozkoumaných tunelů! Tisíce! A v nich možná poklady nedozírné ceny!"

Cochenour přikývl.

"K věci," řekl. "Přineste nám ještě něco k pití. A tentokrát se zkuste podívat, jestli by tam nebyl studený led."

Třesoucí se rukou jsem odložil pohárek. Pootočil jsem se, aby si toho Pozemšťan nevšiml a podíval jsem se na kopii reference pro Subu, jestli mi nenapoví něco o tom, proč Cochenour najednou ztratil zájem.

Neřekla nic. Ale něco jsem se přece jenom dozvěděl. Ta dívka s Cochenourem se jmenovala Dorothea Keeferová.

Cestovala s ním už pár let, ale tentokrát to bylo poprvé mimo Zemi. Nebyla tam žádná zmínka o sňatku, ani částečně, ani náznakem. Bylo jí něco přes dvacet reálného věku, ne nasimulovaného pomocí prášků a transplantací. Cochenourovi bylo dobře přes devadesát.

Samozřejmě na to ani zdaleka nevypadal. Viděl jsem ho přicházet ke stolu. Na svoji výšku se pohyboval docela lehce.

Jeho peníze pocházely z pozemků a ropy, podle souhrnné zprávy byl jedním z prvních naftových magnátů, kteří se přeorientovali z prodeje ropy jako paliva na pěstování řas na surové ropě z vlastních nalezišť a prodej těch řas jako potravin. Takže přestal být pouhý milionář a rostl.

To také vysvětlovalo jeho vizáž. Byl pod Plnou Lékařskou s dodatky. Podle zprávy měl srdce z plastů a titanu. Plíce mu transplantovali z dvacetiletého kluka, který zahynul při leteckém neštěstí. Cochenourova kůže, svaly a tuk, a to nemluví o sekrečním systému, byly podporovány hormony a stimulatory buněčného růstu, což ho muselo stát dobře přes tisíc dolarů denně. Soudě mimo jiné z toho, jak se choval k dívce sedící vedle, nevyhodil svoje peníze z okna.

Vypadal a choval se sotva na čtyřicet, maximálně - snad jedině kromě výrazu jeho bledě modrých, diamantově se lesknoucích a zklamaných očí.

Skvělý postřeh! Hodil jsem do sebe zbytek drinku a kývl jsem na tu třetí, aby mi přinesla další: Musí přece existovat způsob, jak ho přimět, aby si pronajal můj modul.

Jenom ho najít.

Polovina Vřetene za zábradlím Vastrovy kavárny přirozeně myslela na totéž. Bylo zrovna uprostřed mrtvé sezóny a Hohmannovy zástupy byly pro následující tři měsíce stále v nedohlednu. Všem už nám začínaly docházet peníze.

Moje transplantace jater byla jen takové malé mimořádné pobídnutí. Devadesát devět podzemních krys ze sta, jak jsem je tak koutkem oka zahlédl, potřebovalo z tohoto zazobaného turistu vytáhnout peníze, stejně jako já, jenom proto, aby zůstalo naživu.

Ale všichni to udělat nemohli. Dva tři z nás, možná dokonce půl tuctu mohlo dostat tolik, aby to skutečně mělo nějaký význam. Ale víc už nikdo. A já jsem hrozně nutně potřeboval být mezi tou hrstkou vyvolených.

Přihnul jsem si ze svého drinku, mrknul jsem na Vastrovu třetí rozverně - a významně - a beze spěchu jsem se otáčel, až jsem k nim seděl obličejem.

Dívka si povídala s chumlem obchodníků se suvenýry a vypadala nejistě ale projevovala zájem.

"Boyci?" zeptala se přes rameno. "No?"

"Na co je tohleto?"

Naklonil se přes zábradlí a zblízka si to prohlížel.

"Vypadá to jako vějíř," řekl.

"Správně, modlitební vějíř Heechee!" vykřikl trhovec. Znal jsem ho, byl to Booker Allemang. Na Vřetenu byl už dlouho.

"Našel jsem ho já sám, slečno! Splní vám každé přání. Dennodenně dostávám spoustu dopisů o jejich zázračných účincích..."

"Šidítko pro turisty," zavrčel Cochenour. "Kup si ho, jestli chceš."

"A k čemu je to dobré?"

Zasmál se, až to zaskřípalo. "K čemu asi tak jsou vějíře. Osvěžuje." Podíval se na mě a ušklíbl se.

Dopil jsem, přikývl, vstal jsem a obešel stůl.

"Vítejte na Venuši. Můžu pro vás něco udělat?"

Dívka se podívala na Cochenoura, jestli souhlasí, než řekla: "Myslím, že je moc hezký."

"Nádherný," přitakal jsem, "Slyšeli jste už vyprávění o Heechee?"

Cochenour ukázal na židli. Sedl jsem si a pokračoval:

"Před čtvrt miliónem let tady vybudovali svoje podzemní chodby. Žili v nich všeho všudy několik století a pak zase odešli. Zbyla tu po nich spousta haraburdí a taky pár cennějších věcí a spousta takových vějířů. Někáký místní koumák jako BeeGee dostal nápad říkat tomu modlitební vějíře a prodávat to turistům s tím, že jim to bude plnit přání."

Allemang na mě visel očima a snažil se odhadnout, co tím sleduju.

"Ano, přesně tak to je," řekl.

"Ale vy dva jste moc fajnový na takový figle," dodal jsem. "Podívejte se, vždyť jsou docela hezké a stojí za to i bez té povídačky."

"Přesně tak!" vykřikl Allemang. "Podívejte se, slečno, na tenhle, jak z něj srší jiskry. A jak se ty černošedé krystaly báječně hodí k vašim nádherným vlasům!"

Dívka rozevřela jeden, posázený krystaly. Byl srolovaný jako diplom, ale do kužele. Stačil slabý stisk palcem, aby zůstal

otevřený a vypadalo to opravdu velice hezky, když se s ním lehce ovívala. Stejně jako všechny ostatní vějíře Heechee vážil sotva víc než deset gramů a jeho kostice posázené krystaly odrážely světlo z luminiscenčních stěn Heechee i fluorescenčních a plynových trubic, které jsme tam nainstalovali my, podzemní krysy. Vypadalo to jako jiskry hrající duhovými barvami.

"Tenhle člověk se jmenuje Booker Garey Allemang," řekl jsem. "Prodává úplně stejné zboží jako ostatní ale na rozdíl od nich vás tolik nenatáhne."

Cochenour se na mě přísně podíval a pak kývl na Sub Vastru a objednal další rundu.

"No dobře," řekl. "Když budeme něco nakupovat, koupíme to u vás, Allemangu. Ale teď ne."

"A co mi nabídnete vy?" obrátil se na mě.

"Sebe a svůj modul, když budete chtít vyrazit hledat nové tunely. Ani jeden z nás není o nic horší, než to, co můžete dostat jinde."

"Kolik?"

"Milión," vypálil jsem okamžitě. "Se vším všudy."

Neodpověděl hned, ačkoli jsem s uspokojením pozoroval, že se mu ta suma nezdá přehnaná. Vypadal vesele nebo přinejmenším stejně dobře naložený jako jindy.

"Napijeme se," řekl, když nás Vastra se svou třetí obsloužili a se sklenicí v ruce se rozmáchl směrem k Vřetenu.

"Víte, na co to bylo?" zeptal se.

"Myslíte, proč to Heechee vybudovali? Ne. Byli hodně malí, takže to není příliš prostorné. A když to objevili, bylo to úplně prázdné."

Chápavě se podíval na rušné prostranství - balkóny zakousnuté do zkosených stěn Vřetene s hospůdkami a kavárníčkami, jako byla ta Vastrova, a řady stánků se suvenýry, v téhle mrtvé sezóně povětšinou prázdných. Ale pořád se tam potloukaly stovky podzemních krys a za tu dobu, co tam Cochenour s dívkou seděli, se jejich počet utěšeně zvětšil.

"Asi tam nebude nic moc k vidění, co? Díra v zemi a spousta lidí, kteří se budou snažit stůj co stůj přijít k nějakým penězům," řekl.

Pokrčil jsem rameny.

Znovu se ušklíbl. "Pročpak jsem asi tady, co? To je správná otázka, ale když jste ji nepoložil: nemusím na ni odpovídat. Vy chcete milión dolarů. Počkejte. Sto tisíc na pronájem modulu. Přibližně sto osmdesát na vybavení na týden, Deset dní minimálně, tři týdny jako rezerva. Jídlo, zásoby, povolení - dalších padesát. Tak to už známe skoro sedm set tisíc a to nepočítám váš plat a to, co dáte tady těm za to, že vám nechali předkupní právo. Je to tak, Walthersi?"

Málem jsem se udusil nespoknutým douškem, ale stačil jsem říct: "Docela jste se střelil, pane Cochenoure." Neviděl jsem jediný důvod, proč bych mu měl vykládat, že zařízení, stejně jako modul už mám vlastní. Ale nebylo by se co divit, kdybych zjistil, že to ví taky.

"Tak si pláceme. Chci vyrazit hned, jak to půjde, a to by mohlo být, řekněme, zítra touhle dobou."

"To by šlo," odpověděl jsem a zvedl jsem se, abych se vyhnul Sub Vastrově ohromnému výrazu. Měl jsem dost práce a tedy už nebylo co řešit. Vyvedl mě z konceptu, což není právě příjemné, když nemáte možnost vyhnout se děláni zbytečných chyb. Určitě si všiml, že ho oslovuji jménem, ale to bylo v pořádku. Určitě mu bylo jasné, že jsem se na něj okamžitě informoval. Ale trochu mě překvapilo, že věděl, jak se jmenuji já.

III.

Úplně ze všeho nejdřív bylo potřeba dvakrát zkontrolovat vybavení, zajít na úřad obnovit smlouvu a dohodnout se se Sub Vastrou. Pak přišel na řadu doktor. Játra mi dala na nějaký čas docela pokoj, ale to jsem celou dobu nesměl vypít ani kapku alkoholu.

Trvalo mi asi hodinu, než jsem se přesvědčil, že všechno, co potřebujeme na cestu, je na svém místě, včetně těch náhradních dílů, které bych klidně i mohl postrádat. Ordinance byla při cestě na odbory, takže nejdřív jsem se zastavil tam. Netrvalo to dlouho a nedopadlo to nejhůř. Líp, než jsem čekal. Dr. Morius pečlivě prostudoval výstupy z přístrojů. Jeho pečlivost mě přišla na sto padesát dolarů. Dal mi jistou naději, že bych mohl bez jeho ordinace ty tři týdny přežít za předpokladu, že si s sebou vezmu všechno, co mi předepíše a nebudu porušovat jeho dietetická nařízení víc, než obvykle.

"A co až se vrátím?" zeptal jsem se.

"Stále totéž, Audee," řekl vesele. "Totální vysazení je pravděpodobné, no, tak do tří měsíců."

Lusknul prsty. "Zaslechl jsem, že by tu pro vás bylo něco živého. Chcete si dát záznam na transplantaci?"

"O co by se jednalo?" zeptal jsem se.

"Suma je stejně pořád stejná," řekl mi pobaveně. "Dvě stě tisíc, plus nemocniční ošetřování, anesteziolog, předoperační pohovor s psychiatrem, léky... rozpočet jste už dostal."

Dostal. Věděl jsem, že to, co dostanu od Cochenoura a k tomu moje úspory a malá hypotéka na modul bude tak akorát. Až bude po všem, budu sice na mizině, ale naživu.

"Od zítřka za tři týdny se do toho dáme," řekl jsem. Když jsem odcházel, vypadal poměrně spokojeně - asi jako barmský majitel rýžových polí, když sleduje sklizeň své úrody. Drahý tatínek - proč mě raději neposlal studovat medicínu, místo takového vzdělání?

*

Mohlo by být docela příjemné, kdyby Heechee byli stejně vysocí jako lidé a ne skoro poloviční. V bočních tunelech,

jako ten, který vedl ke kanceláři Pobočky 88, jsem musel jít celou cestu v předklonu.

Šéfův zástupce už na mě čekal. Bylo to jedno z těch mála slušných zaměstnání, která nejsou závislá na turistickém ruchu, alespoň ne přímo.

"Volal mi Subhaš Vastra," řekl. "Říkal, že jste se dohodli na třiceti procentech a kromě toho jste zapomněl zaplatit jeho třetí ženě účet v baru."

"Obojí souhlasí."

"A taky něco dlužíte mě, Audee. Tři stovky za faxovou kopii reference na toho vašeho holoubka. A stovku za otevření vaší smlouvy s Vastrou. A pokud budete chtít průvodcovské osvědčení, bude to stát šestnáct set."

Podal jsem mu svou kreditní kartu a on tu sumu převedl z mého účtu na účet Pobočky. Potom jsem podepsal připravenou smlouvu a dal na ni kolek. Vastrův třicetiprocentní podíl se našťásti nepočítal z celého miliónu, ale z mého čistého zisku a navíc ještě mohl na likvidačním účtu vydělat přinejmenším tolik co já, protože já jsem musel hradit všechny vedlejší náklady za výstroj a půjčky. Prostředníci dokážou člověka podržet, dokud zákazníka nezkrátí, ale potom chtějí, aby zaplatil. Vědí, jak dlouho může trvat, než se bude kasírovat znovu.

"Díky, Audee," řekl náměstek a poklepal na podepsanou smlouvu. "Můžu pro vás udělat ještě něco?"

"Při vašich cenách ne," odpověděl jsem.

"Přeháníte. Boyce Cochenour a Dorothea Keefarová, Země Ohio, na palubě Jurije Gagarina, registrace Oděsa, pronájem. Další cestující nejsou. Bez dalších cestujících," zopakoval a citoval při tom souhrnnou zprávu, kterou mi poslal.

"Copak, copak? Bude z vás bohatý člověk, Audee, pokud toho holoubka správně oškubete."

"To snad ani není potřeba," řekl jsem mu. "Mně stačí, když zůstanu naživu."

Ale nebyla to tak docela pravda. Ve skutečnosti jsem ve skrytu duše doufal - ne dost na to, aby to stálo za řeč, a vlastně jsem se nikdy nikomu ani slovem nezmínil - že bych se z toho mohl třeba dostat o maličko líp, než jenom zůstat naživu.

Ale byl v tom háček.

Víte, na základě běžných průvodcovských smluv a podmínek k pronajímání modulu člověk dostane svoje peníze a tím to končí. Když vezmete na výpravu do nových tunelů takového člena jako je Cochenour a on najde něco cenného - a to se dá, ne moc často, ale dost často na to, aby to v něm uživilo naději - je to jeho. My pro ně jenom pracujeme.

Když se to vezme z druhé strany, můžu kdykoli sám vyrazit kopat a všechno potom mít jenom sám pro sebe.

Samozřejmě, každý, kdo má rozum, by do toho šel, kdyby si opravdu myslel, že tam něco objeví. Ale v mém případě, by to nebyl moc dobrý nápad. Neměl jsem času právě nazbyt a neměl jsem ani takových, padesát tisíc, abych se mohl na cestu vypravit sám a neuspět. Prohra by znamenala smrt.

Abych mohl zůstat naživu, k tomu jsem potřeboval to, co vydělám od Cochenoura. Plat mám jistý, i když něco zajímavého najdeme nebo ne.

Mému duševnímu klidu nepřidalo, když mi došlo, že vím, kde by se dalo najít něco moc zajímavého, ale problém byl v tom, že pokud mám s Cochenourem smlouvu a on vlastní všechna práva, nemůžu si dovolit objevit vůbec nic.

*

Poslední zastávku jsem udělal u sebe v pokoji. Pod postelí zabudovanou do skály byl zaručeně nedobytný sejf a v něm doklady, které jsem chtěl mít od té chvíle u sebe.

Když jsem přišel na Venuši, nijak zvlášť mě nezajímalo, jak vypadá. Neměl jsem prostě jiný zájem, než chytit štěstí za pačesy.

Takže jsem si povrch Venuše ani moc neprohližel ještě nejméně dva roky. Z takových kosmických lodí, jaké přistávají na Venuši, toho není moc vidět. Vzhledem k atmosférickému tlaku dvaceti tisíc milibarů na povrchu je potřeba něco trochu pevnějšího, než jsou ty dvouplášťové lodě, které létají na Měsíc nebo na Mars, pro zbytečná okna umístěná do pláště není místo. Stejně to ani moc nevadilo, protože s výjimkou pólů není na Venuši nic moc k vidění. Všechno, co stojí za to, je uvnitř Venuše a všechno to kdysi patřilo Heechee.

Ne, že bychom toho o nich věděli nějak moc. Dokonce ani neznáme jejich skutečné jméno - Heechee, jak jednou kdosi napsal, je zvuk, který vydává ohnivá perla, když ji třete a je to jediný zvuk, o kterém je známo, že s nimi má nějakou spojitost, takže podle něj dostali jméno.

Ani hesperologové nevědí, kde se tu Heechee vzali, ačkoli na zbytecích toho, co Heechee používali místo papíru, se našly jakési záznamy, připomínající hvězdnou mapu - vybledlé, neúplné a nepřehledné. Pokud známe konstelaci všech hvězd galaxie před dvě stě padesáti tisíci lety, mohli bychom podle toho, myslím, určit jejich domovskou planetu. Ovšem za předpokladu, že pocházeli z naší galaxie. Ve Sluneční soustavě po sobě nikde jinde stopy nezanechali. Snad kromě Phobosu, ale odborníci stále vedou spory o tom, zda komůrky podobné včelímu plástu uvnitř měsíce Marsu jsou přírodní nebo umělé. Pokud je někdo vytvořil, byli to nepochybně Heechee. Ale těm našim se příliš nepodobají.

Občas přemýšlím o tom, jaký měli cíl. Prchali z umírající planety? Nebo v tom byly politické důvody? Turisté, kteří měli poruchu cestou odněkud někam a tady museli zůstat trčet na dobu, než udělali to nejnnutnější, aby mohli vyrazit dál? Vždycky jsem si myslel, že přišli, aby sledovali vývoj člověka na Zemi - něco jako nevlastní otec dohlížející na rozvoj mladé generace, ale tehdy na nás ještě nebylo nic k vidění - něco mezi Australopitheky a Cromagnonci.

Když odcházeli, sbalili skoro všechno a nechali po sobě jenom prázdné podzemní chodby a místnosti, přece jen tu a tam zbylo něco, co jim buď nestálo za to brát s sebou nebo to přehlédli: všechny ty modlitební věžičky, stejné skoro prázdné kontejnery a cosi, co vypadá jako prostírání na piknik, pár cetek a drobností. Myslím, že nejznámější z těch maličkostí je anisokinický průbojník, který přenáší úder v devadesátistupňovém úhlu. Někdo vydělal pár miliard jenom na tom, že měl to štěstí a našel jeden takový, který se dal rozebrat a okopírovat. Ale my jsme pokaždé narazili jenom na samé haraburdí. Někde přece musí být něco co má cenu miliónkrát větší, než tohle smetí.

Copak si opravdu všechno trochu solidní vzali s sebou?

To nikdo neví. Já taky ne, ale měl jsem pocit, že vím něco, co by mě k tomu mohlo dovést.

Myslel jsem si, že vím, odkud Heechee startovali svoje lodě. Nebylo to nikde blízko žádného objeveného tunelu.

Bral jsem to s rezervou. Bylo mi jasné, že spolehnout se na to moc nemůžu.

Ale dalo se z toho vycházet. Je možné, že při startu poslední lodě byli netrpěliví a všechno po sobě neuklidili. Na Venuši toho všude bylo plno a jakou jinou příčinu by to mohlo mít?

Život podzemních krys v nejlepším případě visel na vlásku. Přežití stálo padesát tisíc ročně. Když jste měli méně, nebyli jste schopni zaplatit daň ze vzduchu, daň z hlavy a přiděl vody, a dokonce ani účet za minimální nutnou dávku potravin. Pokud jste chtěli jíst maso víckrát než jednou za týden a zažádali jste si o vlastní obytnou buňku, bylo to ještě dražší.

Průvodcovská licence stála tolik jako živobytí na týden. Sázeli jsme týden života proti naději, že ulovíme dost velkou rybu, buď turistu ze Země nebo nález, abychom se mohli dostat zpátky na Zem. Tam nikdo neumírá hladu, nikdo se neudusí nedostatkem vzduchu, nikdo neskončí ve vysokotlaké spalovací peci, kterou je atmosféra Venuše. Nešlo o to jenom dostat se zpátky na Zem, ale vrátit se stylem, který si před cestou směrem ke Slunci předsevzaly všechny podzemní krysy: v první řadě mít dost peněz pro existenci hodnou lidské bytosti pod Plnou Lékařskou.

Na to jsem čekal. Zásah do černého.

IV.

Ne náhodou byla poslední věc, kterou jsem ten večer udělal, návštěva Sálu objevů.

Třetí Vastrova žena na mě za závojem mrkla a otočila se ke své společnici. Ta se rozhlédla a přikývla.

Líbily se mi.

"Hello, pane Walthersi," řekla.

"Myslel jsem, že vás tady najdu," řekl jsem a byla to čistá pravda, protože Vastrova třetí jí slíbila, že ji sem zavede.

Nevěděl jsem, jak jí mám oslovovat. Slečno Keeferová bylo přesné, paní Cochenourová diplomatické. Obešel jsem to návrhem:

"Když se teď budeme často vídat, co kdybychom si říkali křestními jmény?"

"Audee, nemám pravdu?"

Zazubil jsem se na ni.

"Švéd po matce, starý dobrý Texasan po otci. V jeho rodině se to jméno používá už dávno, pokud vím."

Hala objevů tam byla proto, aby prospektory ze Země patřičně nažhavila. Je tam od všeho něco - mapy provedených výkopů, obrovské Mercatorovy mapy Venuše i ukázky všech důležitých nálezů. Ukázal jsem jí kopii anisokinetického průbojníku a originál piezofonu s pevným podstavcem. Autor tohoto vynálezu zbohatl stejně jako ten, který našel průbojník. Na polštářku ve vitrině byl asi tucet ohnivých perel - čtvrtalcových kousků, které kolem sebe šířily mléčnou záři.

"Ty jsou nádherné," řekla. "K čemu jsou všechna ta bezpečnostní opatření? Viděla jsem povalovat ve Vřetenu na pultě daleko větší a nikdo je nehlídal."

"V tom je trochu rozdíl, Dorocho," řekl jsem jí. "Tyhle jsou totiž pravé."

Hlasitě se zasmála. Smála se moc hezky. Žádná dívka nevypadá hezky, když se moc směje a dívky, kterým záleží na tom, jak vypadají, to nedělají. Dorocho Keeferová vypadala jako krásná, zdravá dívka, která se má moc dobře, což je - když se to vezme kolem a kolem - nejlepší způsob, jak může dívka vypadat.

Ale nevypadala zase tak dobře, aby mohla vstoupit mezi mě a moje nová játra, takže jsem tyhle otázky ponechal stranou a pustil jsem se do práce.

"Tamhle ty drobné kuličky, to jsou krvavé diamanty," řekl jsem jí. "Jsou radioaktivní a pořád hřejí. Tak se dá rozeznat pravý od padělku a kromě toho jsou falešné všechny větší než tři centimetry. Pravý o takovém průměru by vyzařoval příliš mnoho tepla - kvadratickokubický zákon, víte - a rozpustil by se."

"Takže ten váš přítel mi chtěl prodat..."

"...padělek. Přesně tak."

Přikývla a stále se usmívala. "A co jste nám chtěl prodat vy, Audee? Taky podfuk?"

Třetí Vastrova žena se diskrétně vzdálila a v Hale objevů kromě mě a dívky nikdo jiný nebyl. Zhluboka jsem se nadechl a řekl jí pravdu. Ne snad celou, ale také nic, co by pravda nebylo.

"Tohle všechno je výsledek stoletého průzkumu," řekl jsem. "Není toho moc. Průbojník, piezofon a možná další dva tři nástroje. Na několika poškozených věcech se stále ještě pracuje - pár střepů. To je všechno."

"Takhle mi to říkali," odpověděla. "A ještě něco. Nic z toho se nenašlo během posledních padesáti let."

Pálilo jí to a byla informovaná líp, než jsem čekal.

"Z čehož vyplývá, že planeta je vybrakovaná. Asi to tak bude. První pátrači našli všechno, co se tu dalo najít... zatím."

"Vy myslíte, že tam ještě něco je?"

"Doufám, že ano. Podívejte - třeba tunely. Všechny jsou stejné - modré, naprosto hladké stěny, stejná tvrdost, světlo, které z nich vychází, se nemění. Myslíte, že to je něčí práce?"

"Já nevím."

"Já taky ne. Nikdo to neví. Ale všechny jejich tunely jsou stejné a když se do nich člověk prokope zvenku, narazí na základní substrátovou horninu, potom následuje mezivrstva, to je napůl něco jako stěna z čehosi a napůl substrát a pak stěna. Takže: Heechee svoje tunely nerazili a nevyzdívali. Měli něco, co se jako červ vrtalo pod povrchem a nechávalo

to za sebou tyhle tunely. A další věc: kopali tunely, které nepotřebovali. Spoustu. Nikam nevedou a nikdy k ničemu nebyly. Nenapadá vás nic?"

"Asi to šlo snadno a bylo to laciné," odtušila.

"Možná, že na to měli třeba stroj," přikývl jsem. "Ale to by tu potom někde měl alespoň jeden být. Za další: vzduch - dýchali kyslík jako my a ten museli někde brát. Kde?"

"Proč? Kyslík je v atmosféře..."

"Jistě. Asi půl procenta. A dobře přes pětadevadesát procent kysličníku uhličitého. Jim se z té směsi kyslík nějak podařilo dostat. Snadno a levně. Nezapomeňte, že s ním zaplnili vnější tunely! Spolu s dostatečným množstvím dusíku nebo nějakého jiného inertního plynu - a ty jsou tady jenom ve stopovém množství - z toho vyrobili dýchatelnou směs. Jak? Proč? Já nevím, ale jestli existuje stroj, který to umožnil, rád bych ho našel. A za další: letadlo. Heechee si létali nad povrchem Venuše jak chtěli."

"Jako vy, Audee. Jste přece pilot, ne?"

"Jasně, ale uvědomte si, co to stojí. Na povrchu je teplota kolem dvě stě sedmdesát stupňů a kyslíku tam není dost ani na zapálení cigarety. Takže můj modul musí mít dvě palivové nádrže, jednu s uhlovodíkem a jednu s okysličovadlem. A - už jste někdy slyšela o člověku jménem Carnot?"

"Nějaký dávný vědec, ne? Carnotův cyklus?"

"Správně." Uvědomil jsem si, že to je už potřetí, co mě překvapila.

"Podle Carnota je výkon motoru vyjádřený jeho maximální teplotou - teplotou spalování, řekněme - v poměru k teplotě výfuku. Ale teplota výfuku nemůže být nižší, než vstupní teplota paliva - jinak to není motor, ale chladnička. A tady je venkovní teplota dvě stě sedmdesát, takže je to všechno vlastně na houby. Každý tepelný motor na Venuši je na houby. Napadlo vás někdy, proč je tu tak málo modulů? Mně to nevadí, pomáhá mi to udržet něco jako monopol, ale jejich provoz je příšerně drahý."

"A Heechee to dělali nějak líp?"

"Já myslím, že jo."

Znovu se zasmála, nečekaně a zase moc hezky.

"A copak, copak? Vám záleží na tom, co prodáváte, ne?" řekla pobaveně. "Vy si myslíte, že jednoho dne narazíte na hlavní tunel a všechno, co tam najdete, bude vaše."

Abych pravdu řekl, vývoj událostí se mi moc nelíbil. Domluvil jsem se se třetí Vastrovou ženou, že ji sem přivede samotnou, abych ji mohl v klidu vyzpovídat. Nesměl jsem to prošvihnout. A prošvihával jsem to. Odváděla mě od své osoby, a to bylo špatné už samo o sobě a ještě horší bylo, že jsem se začal zaobírat sám sebou.

"Asi máte pravdu," řekl jsem za chvíli. "Ale já jsem přesvědčený, že za zkoušku to stojí."

"Vy se zlobíte?"

"Ne," zalhal jsem. "Jsem jenom trochu unavený. Zítra nás čeká dlouhá cesta, takže bych vás měl doprovodit domů, slečno Keeferová."

V.

Můj modul stál vedle kosmodromu a šlo se k němu stejnou cestou jako ke startovací ploše. Výtah k přechodové kabině na povrch a traktor nás přenesly přes suchý, zmučený povrch Venuše, uhlazený větrem o rychlosti dvě stě padesát kilometrů za hodinu. Normálně byl modul samozřejmě pod pěnovým hangárem, na povrchu se totiž nemůže nic nechávat jen tak volně, pokud to chcete udržet v pořádku, zvlášť když je to z chromované oceli. Kryt jsem sundal dneska ráno, když jsem ho prohlížel a doplňoval zásoby. Byl v pořádku. Zahlédl jsem ho skrz žluto - zelenou tmou venku vypouklými průzory. Cochenour s dívkou by ho bývali viděli také, kdyby věděli, kam se mají podívat, ale takhle to bylo lepší.

"Vy jste se s Dorrie pohádali?" křičel mi Cochenour do ucha.

"Nepohádali," odpověděl jsem.

"Nedělej si z toho hlavu. Nemusíte se mít rádi, stačí, když budete dělat, co vám řeknu." Na chvíli se odmlčel, aby nechal hlasivky odpočinout. "Bože, to je vítr."

"Zefýr," odvětil jsem. A pak už jsem neřekl nic. Nakonec na to stejně přijde sám. Kolem kosmodromu je na venušské poměry docela klidno. Větrolam odklání nahoru i ten sebemenší závan a na plochu se dostane jenom slabý proměnlivý odražený vítr a díky tomu je start i přistání relativně snadné. Ale na ploše se vylučují sloučeniny těžkých kovů z atmosféry. Na Venuši se do spodních vrstev v povětří dostává sulfid rtuťnatý a když se dostanete nahoru do těch hezky nadýchaných mraků, zjistíte, že některé z nich tvoří kyselina chlorovodíková a fluorovodíková.

Ale i na to existují grify. Navigace na Venuši je trojrozměrná. Dostat se z jednoho bodu do druhého je poměrně snadné. Ti, kdo vás mají na starosti, si vyladí vaši radiovou frekvenci a průběžně zanášejí do map vaši polohu. Problém je najít správnou výšku, a proto jsme já a můj modul měli pro Cochenoura cenu miliónu dolarů.

Byli jsme uvnitř a teleskopické čidlo se zasunulo do svého uzávěru. Cochenour chtěl civět průzorem ven.

"Vždyť to nemá křídla!" vykřikl, jako bych ho podvedl.

"Ani plachty, ani sněhové řetězy," odpověděl jsem. "Jestli chcete mluvit, běžte na palubu, tam to jde líp."

Protáhli jsme se úzkým průlezem, otevřel jsem vchod a bez větších potíží jsme se dostali na palubu.

Jo modul, to je na Venuši něco. Měl jsem z pekla štěstí, když se mi naskytla příležitost ho odkoupit a - nebudu chodit okolo horké kaše - měl jsem ho svým způsobem rád. Do toho mého se vešlo deset lidí bez výstroje s tím, co mi prodalo

obchodní oddělení Sub Vastry a Pobočka 88 potvrdila jako základní palubní vybavení, byl nacpaný, i když jsme tam byli jenom tři. Čekal jsem přinejmenším nějaký sarkasmus - Cochenour se dost dlouho rozhlížel kolem sebe, ale jenom proto, aby si vybral tu nejlepší palandu, natáhl se na ní a prohlásil, že je jeho. Dívka byla docela příjemná, a já jsem zbyl nechaný napospas svým žlázám.

Uvnitř byl mnohem větší klid. Poryvy větru byly sice dost hlasité, ale bylo to jenom nepříjemné. Dal jsem jim tlumiče na uši a s nimi se to už docela dalo vydržet.

"Sedněte si a připoutejte se," nařídil jsem jim a když se uvelebili, odstartoval jsem.

Při dvaceti tisících milibarů nejsou křídla k ničemu, jenom by překážela. Můj modul měl zvedáky ve tvaru mořské lastury, zabudované do trupu. Otevřel jsem obě palivové trysky, poskočili jsme na relativně hladkém povrchu kolem kosmodromu (jednou týdně povrch rovnali buldozerem, což byl jediný způsob, jak ho udržet jakž takž hladký) a střemhlav jsme vyrazili do žlutozelené zmlti, která o chvíli později, ne víc než po padesáti metrech, přešla do divoké šedohnědé.

Cochenour si rozeplnul pásy a udělal si pohodlí. Byla to docela zábava poslouchat ho, jak se rozčiluje, když to s ním hodí. Ale netrvalo to dlouho. Ve výšce tisíc metrů jsme se dostali do poměrně stabilní atmosférické inverze a turbulence se zmírnila, dokonce jsme si mohli odepnout pásy a stoupnout si.

Sundal jsem si tlumiče z uší a naznačil jim, aby udělali totéž. Cochenour si třel na hlavě místo, kam se uhodil o polici s mapami, pověšenou nad jeho hlavou, ale přesto se trochu usmíval.

"Docela vzrušující," poznamenal a hledal něco po kapsách. Pak mu došlo, že by se mohl zeptat. "Může se tady kouřit?"

"Jsou to vaše plíce."

Zasmál se. "Teď už ano," přikývl a zapálil si.

"Proč jste si také nevzal tlumiče, když jsme byli v traktoru?"

Při práci průvodce existují okamžiky, kdy se buď necháte zahrnout otázkami a pak strávíte celou dobu vysvětlováním, co je to támhle za roztomilý ciferník, nebo si jdete po své práci a máte klid. Co na tom záleží, jestli mi je Cochenour se svojí přítelkyní sympatický nebo ne?

Stejně bych se ale měl snažit chovat se k nim vlídně. Ba dokonce víc než vlídně. Třítýdenní soužití na prostoru velkém asi jako kuchyňský kout vyžaduje, aby se každý ze všech sil snažil být na ty ostatní příjemný. A ten, kdo půjde příkladem, bych měl být já. Na druhou stranu takoví Cochenouri nebývají vždycky právě sympatičtí. A pokud by tohle měl být právě ten případ, potom je mlčení zlato. Nejlepší je takové otázky předcházet odpovědí jako - už jsem to zapomněl.

Ale on vlastně nebyl úplně nepříjemný a dívka se opravdu snažila chovat přátelsky.

"Je to vlastně docela zajímavé," řekl jsem. "Člověk totiž slyší na základě rozdílů v tlaku. Když jsme startovali, tlumiče pohlcovaly část hluku - tlakové vlny - ale když jsem na vás křiknul, abyste se připoutal, tlumiče propustily přetlak způsobený mým hlasem a vy jste mě slyšel. Ale existuje hranice - něco přes sto dvacet decibelů - to je jednotka zvuku ..."

"Já vím, co je to decibel," zavrčel Cochenour.

"No, nad hranicí sto dvacet decibelů ušní bubínek už nereaguje. V průlezu byl příliš velký hluk a s tlumiči není slyšet vůbec nic."

Dorotha poslouchala a při tom si líčila oči.

"Co mělo být slyšet?"

"No, dohromady nic, kromě..." řekl jsem. Rozhodl jsem se, že je budu považovat za své přátele, alespoň dočasně, "... kromě havárie. Kdyby přišel prudký poryv větru, urval by průlez. Tak se může stát, že přes kopec přiletí nějaké těleso a narazí do vás dřív, než se stačíte otočit. Nebo..."

Pokývala hlavou. "Je mi to jasné. Skutečně skvělé místo na výlety, Boyci."

"Podívej, kdo to teď pilotuje?" řekl.

Vstal jsem a zapnul glóbus. "K tomu jsem se právě chtěl dostat. Momentálně autopilot a má namířeno směrem k tomu čtverci tady dole... Musíme nabrat určitý kurs."

"Tak tohle je ta Venuše?" zeptala se dívka. "Moc vábně to zrovna nevypadá."

"Tyhle čáry jsou jenom označení pro radiová pásma. Venku vidět nejsou. Venuše není rozdělená na státy a nejsou na ní ani oceány, takže mapa vypadá jinak, než jak jste zvyklá ze Země. Tenhle svítící bod, to jsme my, Podívejte se." Přes rádiovou síť a vytahovací barvy jsem položil plánky maskonů. "Tyhle krvavé kroužky, to jsou maskony. Víte, co to jsou maskony?"

"Hmota o velké hustotě, ložiska těžkých hornin," odrecitovala dívka.

"Správně. Teď se podívejte na objevené chodby Heechee." Na obrazovce se rozprostřely jako zlaté obrazce.

"Všechny jsou v maskonech," vyhrkla Dorotha a Cochenour na ni vrhl shovívavý souhlasný pohled.

"Vůbec ne. Podívejte se sem. Tenhle malý je mimo ně a tenhle taky, ale jinak skoro všechny ostatní. Nevím proč. Ty masivy s velkou hustotou jsou většinou ze starší a těžší horniny - čediče nebo něčeho podobného - a Heechee se v nich možná lépe kopalo. A nebo se jim prostě líbily."

Ještě v době, kdy jsem měl zdravá játra a zajímal jsem se o abstraktní vědy, jsem v korespondenci s profesorem Hegrametem ze Země zavrhl hypotézu, že by Heechee důlní stroje mohly pracovat pouze v hornině o určité hustotě nebo s určitým chemickým složením. Ale neměl jsem chuť o tom s nimi diskutovat.

"Podívejte se sem. Teď jsme tady..." trochu jsem pomocí tlačítka pootočil globem. "To je ta velká šachta ve tvaru vřetene, ze které jsme vylezli. Mimo chodem, to je jejich obvyklý tvar a můžeme ho najít i jinde. Také můžeme tam dole narazit na výkopy, které na tomhle schématu nejsou zanesené. Ten nepravý maskon, kde je Vřeteno, se jmenuje Serendip. Náhodou ho objevila hesperologická..."

"Hesperologická?"

"...skupina geologů, pracujících na Venuši, ze kterých se stali hesperologové. Při odvrtávání vzorků půdy narazili na tunely Heechee. Ve vyšších zeměpisných šířkách jsou všechny šachty propojené spojkami skrz horniny o nižší hustotě, ale jenom tam, kde je to bezpodmínečně nutné."

"Jenže jsou na severu a my letíme k jihu?" řekl ostře Cochenour.

Zarazilo mě, že se vyzná v navigačních přístrojích, ale neřekl jsem na to nic.

"Nemá to význam. Už se to zkoušelo," řekl jsem.

"Vypadají dokonce ještě větší než Vřetenno."

"No to bych řekl. Ale jsou prázdné a pokud by tam přece jenom něco bylo, pochybuju, že by stálo za to se s tím vůbec zdržovat. Podpovrchové kapaliny je zaplavily už před sto tisíci lety nebo ještě dřív a už na tom ztroskotala spousta lidí, když se je pokoušeli vyčerpat nebo prorazit. Nenašli nic. Můžu vám o tom vyprávět. Já jsem tam byl taky."

"Netušil jsem, že na Venuši nebo pod jejím povrchem by byla voda v kapalném stavu," poznamenal Cochenour.

"Neřikal jsem voda, jestli se dobře pamatuju. Vlastně tam byla taky, ale spíš taková mazlavá břečka. Voda se zjevně vypařuje ze skal a trvá to tisíce let, než se dostane k povrchu a prosákne ven. Potom se vypaří a rozloží na vodík a kyslík a zmizí. Nějaká je taky pod Vřetenem, pokud o tom nevíte. To je to, co jste pili a dýchali."

"Boyci, to je všechno sice hrozně zajímavé, ale mně je vedro a jsem špinavá. Můžu teď na chvíli změnit téma?" řekla dívka.

Cochenour zakvičel - smíchem se to skutečně nedalo nazvat.

"Podvědomá sugesce, Waltherse. Nezdá se vám, že je to trochu staromódní pruderie? Ona vážně chce jít do koupelny."

Trochu jsem se osmělil a pokusil jsem se ji lehce obejmout, ale ona jenom řekla:

"Když už tady máme v téhle věci žít tři týdny, ráda bych věděla, co všechno tu je."

"Jistě, slečno Keeferová," řekl jsem.

"Dorothea. Dorrie, jestli chceš."

"Jistě, Dorrie. Podívej se, co tu všechno máme. Pět postelí, které se dají v případě potřeby přepažit, aby se tu vyspalo deset lidí. Dva sprchové kouty. Nezdají se sice dost velké, ani aby ses v nich mohla namydlit, ale jde to. Tři chemické toalety. Kuchyně je támhle. Vyber si postel, která se ti líbí. Jsou tam stahovací žaluzie, aby ses mohla převléknout nebo až nás už prostě budeš mít plné zuby."

"No tak, Dorri, teď si chvíli dělej, co chceš. Ještě jsem se chtěl Waltherse zeptat, jak se to pilotuje."

Jako začátek to nebylo zlé. Měl jsem za sebou už i horší. Skupiny, které přišly na palubu opilé a celou dobu jenom soustavně nasávaly nebo páry, které se nehádaly, jen když spaly a dohodnout se dokázaly, jenom aby mě vytočily. Tenhle pár vůbec nevypadal špatně, a kromě toho mi měl zachránit život.

Pilotování modulu není nic složitějšího, alespoň pokud jde o uvedení do chodu v určitém směru. V atmosféře Venuše není potřeba dávat pozor na zdvih a nemusíte se ani bát takových věcí jako je vysazení motoru. Autonomní kontroly uskuteční většinu vašich úmyslů místo vás.

Cochenour byl učenlivý. Ukázalo se, že na Zemi řídil všechno, co se dalo, včetně jednomístné ponorky. Pochopil, sotva jsem se o tom zmínil, že nejobtížnější stránka pilotáže je zjistit správnou letovou hladinu a včas se rozhodnout, když ji chcete změnit. Také mu brzy došlo, že se to nenaučí za den, ani za tři týdny.

"No, Waltherse," řekl docela vesele, "aspoň budu vědět, co s tím, kdyby se vám něco stalo. Třeba kdybyste zůstal v tunelu nebo kdyby vás zastřelil žárlivý manžel."

Usmál jsem se tak, jak si to jeho vtip zasloužil a to nebylo moc.

"Další věc, kterou umím, je vaření. Takže vařit budu já, pokud to neumíte líp, ale to pochybuju. Můj žaludek mě přišel příliš drah, než abych ho mohl cpát kde čím. Šikulka Dorrie se to taky nikdy pořádně nenaučila. Celá její babička. Nejkrásnější žena na světě, která je přesvědčená, že to naprosto stačí."

Nechal jsem to napotom, že si to srovnám v hlavě. Tenhle devadesátiletý mladý atlet mě pokaždé něčím překvapil.

"A teď, než Dorrie vyplácá všechnu vodu..." řekl.

"Bez obav. Veškerá voda se recykluje."

"No dobrá. Takže než se domysle, dokončete ten výklad o tom, kam letíme."

"Dobře." Pootočil jsem glóbusem.

Svítilí bod, kterým jsme byli označení, se mezitím posunul dobře o dvanáct stupňů. "Vidíte ten shluk, kde, naše trasa kříží tu síť značek?"

"Jo. Pět velkých maskonů blízko u sebe a žádné stopy po výkopech. Tam letíme?"

"V podstatě ano."

"V podstatě?"

"Ještě jsem vám totiž neřekl jednu maličkost. Doufám, že kvůli tomu nebudete dělat skandál, protože to bych ho potom musel udělat taky a říkám vám předem, že jste se měl snažit dozvědět o Venuši víc, když už jste se rozhodl ji zkoumat."

Chvilí se na mě pátravě díval. Dorrie v dlouhých šatech a s hlavou omotanou ručníkem vyšla potichu ze sprchy.

Zastavila se u něj a dlouze si ho prohlížela.

"To záleží na tom, co jste mi neřekl."

"Většina těch maskonů není označená tabulkou se zákazem vstupu," řekl jsem. Položil jsem na glóbus pilotážní mapy a kolem skupiny maskonů se rozprostřely veselě jasně červené linie.

"Tohle je bezpečnostní zóna okolo jižního pólu," řekl jsem. "Chlapci z Obrany tam mají rozmístěné zbraně a většina toho území je vyhrazená pro zkoušky nových zbraní. Tam je zákaz vstupu."

"Ale mimo to vymezené území leží jenom jeden malinký kousek maskonu," řekl drsně.

"A právě tam máme namířeno."

VI.

Na člověka přes devadesát byl Boyce Cochenour dost čilý. Nemyslím jenom fyzicky. Od toho je Plná lékařská, která prostě vyměňuje všechno, co se opotřebuje, nebo začíná vypadat opotřebovaně a použité. Ale mozek se dost dobře vyměnit nedá, takže staří, bohatí lidé mají většinou do bronzova opálené silné tělo, které se chvěje a třese, vypadávají mu věci z rukou a škobrtá. V tomhle měl Cochenour štěstí.

Tři týdny tu budeme spolu pohromadě. Trval na tom, že mu musím ukázat, jak se zachází s modulem. Rozhodl jsem se využít krátké doby letu a provést na chladicím zařízení něco jako předběžnou kontrolu po tisíci hodinách. Pomáhal mi odmontovat kryt, zkontrolovat chladicí hladiny a vyčistit filtry. Potom uvařil oběd.

Dívka ho zaskočila ve funkci mého pomocníka, když jsem přerovnával část zásob, abychom se dostali k autosonickým sondám. Při soustavném hluku uvnitř modulu nás mohl Cochenour za běžných podmínek slyšet na vzdálenost menší než tři metry. Doufal jsem, že z ní o něm něco vytáhnou. Nakonec jsem si to rozmyslel. To, co by mě zajímalo, by stejně bylo jenom na ukojení mojí zvědavosti. Bylo mi jasné, že nová játra mi už zaplatil a k tomu jsem nepotřeboval vědět, co si on a dívka myslí o sobě navzájem.

Takže naše konverzace se točila kolem toho, jak sondy vystřelují nálož a jak dlouho trvá ozvěna a jaké jsou šance narazit na něco, co opravdu stojí za to (Jaké jsou šance na hlavní výhru? Ne pro každého, kdo si koupí los - ale nějaký výherce existuje vždycky!) a co bylo hlavní příčinou mého odchodu na Venuši. Řekl jsem před ní jméno svého otce, ale ona o něm nikdy neslyšela. Na některé věci byla ještě asi příliš mladá. Narodila se a vyrostla v jižním Ohio, kde Cochenour za mlada pracoval a kam se potom vrátil jako miliardář. Založil tam zastupitelskou službu a měl s tím spoustu těžkostí - problémy s odbory, komplikace s bankami, zádrhele, potíže s vládou, a tak se rozhodl, že na pár měsíců vysadí a bude se jen tak potloukat. Podíval jsem se směrem, kde míchal s omáčkou a řekl jsem:

"Potlouká se víc, než kdo jiný."

"On má práci jako drogu. Nejspíš asi právě proto se dostal tak vysoko."

Modul se zakymácel. Všeho jsem nechal a přiskočil k přístrojové desce. Za svými zády jsem slyšel lamentovat Cochenoura, ale měl jsem plné ruce práce s určením správné letové hladiny. Než jsem se dostal do tisícimetrové výšky a znovu zapojil autopilota, třel si zápěstí a mračil se na mě.

"Omlouvám se," řekl jsem.

"Ta opařená ruka by mi ani tak nevadila, protože novou kůži si můžu koupit celkem kdykoli, ale rozlil jsem kvůli vám omáčku," řekl nevrle.

Podíval jsem se na glóbus. Svítící, bod byl ve dvou třetinách cesty k cíli.

"Už s tím budete hotov?" zeptal jsem se. "Za hodinu přistáváme."

Poprvé vypadal, překvapeně. "Tak brzy? Myslel jsem, že jste říkal, že poletíme rychlostí nižší než zvuk."

"Samozřejmě, ale tady jste na Venuši, pane Cochenoure. V této hladině má zvuk rychlost přibližně pět tisíc kilometrů za hodinu."

Vypadal, že přemýšlí, ale nakonec řekl:

"Jídlo bude za chvíliku."

Později, když už jsme dojídali, řekl:

"Myslím, že o téhle planetě ještě asi nevím všechno, co bych měl. Jestli nám chcete udělat obvyklý průvodcovský výklad, posloucháme."

"To nejdůležitější už víte. Poslyšte, vy jste báječný kuchař, pane Cochenoure. Všechny zásoby jsem sám ukládal, ale vůbec jsem nepoznal, co jím."

"Až přijdete v Cincinnati ke mě do kanceláře," řekl, "můžete se ptát na pana Cochenoura, ale když tady žijeme jeden druhému tak říkajíc na klíně, klidně mi říkejte Boyci. A proč nejíte, když vám to tak chutná?"

Býval bych na to měl odpovídat, že by mě to zabilo, ale nechtěl jsem zabředat do diskuse, která by mohla vést k tomu, proč mi tak moc záleží na jeho honoráři. A tak jsem řekl:

"Doktor mi nařídil, abych na nějaký čas úplně vynechal tuky. Asi si myslí, že nějak moc přibírám."

Zkoumavě se na mě podíval a zeptal se: "A co ta přednáška?"

"Začneme tím nejdůležitějším," řekl jsem a opatrně si nalil kávu. "Dokud jsme uvnitř modulu, dělejte si, co chcete."

Můžete jíst, pít, kouřit, jestli máte co a chuť. Co je libo. Chladicí systém je spočítaný na trojnásobek lidí, i s jejich vařením a zásobami a navíc je dvojitě jištěný. Vzduch a voda vystačí na dva měsíce. Paliva máme na cestu třikrát tam a zpátky plus manévry. Pokud by se něco stalo, stačí zavolat o pomoc a někdo pro nás přijede nanejvýš za pár hodin - nejspíš by to byli hoši z Obrany a ti mají nadzvukové moduly. Nejhorší by bylo, kdyby praskl plášť a atmosféra by pronikala dovnitř. Pokud by to šlo rychle, brzy bychom zemřeli. Ale ještě nikdy to tak rychle nešlo. Mělo by být dost času obléknout si skafandry a zůstalo by třicet hodin na přežití. Ale do té doby by nás dávno našli a odvezli.

"Ovšem za předpokladu, že by se nestalo taky něco s rádiem," řekl Cochenour.

"Jistě, při dostatečné shodě okolností se dá zemřít prakticky kdekoli."

Nalil si další šálek kávy, kápl do ní trochu brandy a vybídl mě: "Pokračujte."

"Mimo modul je to trochu složitější. Nemáte nic než skafandr a jeho užitná životnost, jak tomu já říkám, je pouhých třicet hodin. Je tam totiž problém s chlazením. Vody a vzduchu si můžete nabrat, kolik chcete a o jídlo se nemusíte starat, ale systém spotřebovává velké množství kompaktní energie, aby se zbavil difusní energie ve svém okolí. Energii odebírá z chladicího systému a když už v tom lítáte, je lepší vrátit se do modulu. Horko není nejhorší způsob smrti. Ale

nakonec stejně zemřete.

Další věc je zkontrolovat skafandr pokaždé, když si ho berete na sebe, pod tlakem ho nafouknout a podívat se, jestli není prasklý. Já to budu dělat také, ale na mě se nespolehejte. Je to váš život. Lícnice jsou tak silné, že byste s nimi mohli zatloukat hřebíky a nepraskly by, ale můžou se zlomit prudkým nárazem na tvrdý předmět. I tak se dá zemřít."

"Mám jednu otázku," řekla Dorrie potichu. "Už jsi někdy přišel o nějakého turistu?"

"Já ne, ale ostatní už jo. Ročně jich tu přijde o život tak pět šest," řekl jsem.

"Na tom nesejde," řekl Cochenour. "Ale já jsem nemyslel takovouhle přednášku, Audee. Vlastně jsem chtěl slyšet, jak zůstat na živu, ale předpokládám, že byste nám to stejně vysvětlil před výstupem z lodi. Chtěl jsem se dozvědět, proč jste vybral právě ty maskony na okraji."

Tenhle dědek s tělem plážového sportovce mi začínal lézt na nervy. Uměl velice dobře klást otázky, na které se mi nechtělo odpovídat. Mělo to svůj důvod, spojený s pětiletým bádáním, spoustou kopání a korespondencí za přibližně čtvrt miliónu dolarů podle sazebníků meziplanetární pošty s takovými lidmi, jako profesor Hegramet na Zemi.

Ale nemínil jsem mu to vykládat. Bylo nejmén deset míst, kam bych se chtěl podívat. Pokud tohle bylo jedno z těch, kde by to mohlo vyjít, odešel by odtud bohatší než já - tak to stojí ve smlouvě, kterou jsme podepsali: čtyřicet procent pro nájemce, dvacet pět pro průvodce a zbytek vládě. To by mu mělo stačit. Pokud by se mu to nerentovalo, nechtěl jsem, aby si najímal někoho jiného k dalšímu místu, které jsem měl označené.

"Říkejme tomu předtucha podepřená informacemi," řekl jsem. "Slíbil jsem vám přímý zásah do tunelu, který ještě nikdo neotevřel a doufám, že svůj slib dodržím. A teď uklidíme ze stolu, za deset minut jsme na místě."

Když už bylo všechno uklizené a my jsme se připoutali, začali jsme sestupovat z poměrně klidných vrstev znovu do vichřice.

Byli jsme nad mohutným středo-j jižním masivem jižního pólu ve stejné výšce, jako je Vřeteno. V takových výškách se toho děje nejvíce. Dole v nížinách a hlubokých údolích tlak stoupá i nad padesát tisíc milibarů. Můj modul ani žádný jiný, kromě několika speciálních vojenských a výzkumných typů, to příliš dlouho nesnese. Naštěstí se Heechee o údolí nezajímali. Nic z toho, co tam po nich zůstalo, se nenašlo za hranicí dvaceti tisíc milibarů. Ale to samozřejmě neznamená, že tam nemůže nic být.

Pro jistotu jsem zanesl naši polohu do podrobné sítě na glóbu a zapojil autosonické sondy. Jakmile se uvolnily, vítr je okamžitě rozhodil po celém prostranství. Není příliš důležité, kde se v poměrně širokém rozmezí ukotví, a to je dobře. Nejdřív se snášely jako oštěp, pak kroužily jako stéblo, dokud se nezapojily malé raketky, a naváděcí kontroly je začaly odpalovat k zemi.

Všechny se uchytily dobře, ale pokaždé takové štěstí není, takže tohle byl slušný začátek.

Zaznamenal jsem jejich polohu do synoptických map. Dopadly přibližně ve tvaru rovnostranného trojúhelníku - téměř ideálně. Pak jsem otevřel snímácí okruhy a začal jsem kroužit kolem.

"A co dál?" křičel Cochenour. Všiml jsem si, že dívka si znovu nasadila tlumiče, ale on se nechtěl nechat o nic připravit.

"Teď budeme čekat, než sondy vysledují Heechee tunely. Bude to pár hodin trvat." Zatímco jsem mluvil, klesal jsem s modulem nadpovrchovými vrstvami. Dost to s námi házelo. Nárazy byly hodně prudké a dělalo to pořádný rachot.

Ale našel jsem, co jsem potřeboval povrchový útvar, který připomínal nikam nevedoucí podloubí a do něj jsem po jednom či dvou nepřijemných okamžicích usadil modul. Cochenour mě bedlivě sledoval a já jsem se usmíval pod vousy. Právě tady se počítá stáří pilota. Ne při letu nebo na upravených rampách kolem Vřetene. Kdyby to uměl, mohl by se klidně dostat, kam by chtěl, i bez někoho takového jako já.

Zdálo se, že máme správnou polohu, a tak jsem odpálil kotvy - zubaté tyče s vystřelovacími hlavicemi, které se v zemi otevrou. Napnul jsem je silou a všechny držely.

To bylo také dobré znamení. Celkem spokojený sám se sebou jsem si rozepnul pásy a zvedl jsem se.

"Tady teď zůstaneme asi dva dny a když budeme mít štěstí možná i víc. Jak se vám líbila projížďka?"

Dívka si sundala tlumiče. Stěny podloubí drolily burácení a měnily ho v docela snesitelné nepřetržité kvílení.

"To jsem ráda, že se mi neudělalo špatně," řekla.

Cochenour mlčky přemýšlel. Zapálil si cigaretu a studoval kontrolní panel.

"Mám dotaz, Audee," řekla Dorothea.

"Proč nemůžeme zůstat tam nahoře? Tam je větší klid."

"Kvůli palivu. Máme ho na třicet hodin plného výkonu. Vadí ti ten hluk?"

Protáhla obličej.

"Časem si zvykneš. Je to jako žít vedle kosmodromu. Ze začátku se divíš, jak je možné v tom hluku vydržet třeba jenom hodinu. A když tam strávíš týden, bude ti scházet, když přestane."

Přesunula se k průzoru a zamýšleně si prohlížela krajinu. Přeletěli jsme na noční část planety, takže toho nebylo moc vidět, jenom prach a tělíska vířící ve světle našich reflektorů.

"Právě toho prvního týdne se bojím," řekla.

Vyvolal jsem odpočty sond. Malé vibrující hlavice vystřelovaly nárazecí nálož a vzájemně si měřily své vlnění, ale bylo ještě moc brzy na to, aby se z toho dalo něco poznat. Na obrazovce se začínalo cosi rýsovat - stínový útvar, ale spíš nejasný než podrobný.

"Jak dlouho to bude trvat, než z toho něco vytáhnete?" ozval se konečně Cochenour. Další věc - nezeptal se, co to je.

"To záleží na tom, jak daleko to je a jak je to velké. Asi tak za hodinu si budeme moci udělat hrubou představu, ale já mám rád kompletní údaje. Šest až osm hodin, řekl bych. Není kam spěchat."

"Já spěchám, Walthersi," zabručel. "Pamatujte si to."

"Co budeme dělat, Audee," vmísila se do hovoru dívka. "Zahrajeme si bridž ve třech?"

"Jak je líbo. Já osobně bych navrhoval spánek. Dám vám prášky, jestli chcete. Kdybychom skutečně něco našli - a

pamatujte si, že na něco narazit hned na první pokus je šance sto ku jedné - budeme muset vydržet být nějaký čas v kondici."

"No dobře," souhlasila Dorothea a natahovala se po tabletách, ale Cochenour se zeptal: "A co vy?"

"Na mě je ještě brzy. Na něco čekám." Nezeptal se na co. Možná proto, napadlo mě, že už to ví. Že si nevezmu prášek, jsem se rozhodl teprve, když jsem vlezl na palandu. Tenhle Cochenour nebyl jenom nejbohatší turista, kterému jsem kdy dělal průvodce, ale také jeden z nejlépe informovaných a já jsem si to chtěl trochu srovnat v hlavě.

*

To, na co jsem čekal, přišlo teprve za hodinu. Chlapci si dávali na čas. Měli po nás jít už dávno.

Rádio zachrastilo a potom zavřískalo: "Neidentifikovaný objekt v sektoru jedna tři pět, nula sedm, čtyři osm a sedm dva, pět jedna, pět čtyři! Identifikujte se, prosím a udejte cíl."

Cochenour se na mě od karet tázavě podíval. Klidně jsem se usmál.

"Dokud říkájí 'prosím', není se čeho bát," řekl jsem a zapnul vysílačku. "Tady pilot Audee Walthers, modul Poppa Tare devět jedna z Vřetene. Moje licence a letový plán jsou registrované. Na palubě mám dva turisty ze Země. Cíl - amatérský výzkum."

"Rozumím, čekejte prosím," zahřímalo rádio. Vojáci vždycky vysílali na maximální hlasitost. Nepochybně ještě pozůstatek z doby velitelského drilu.

Vypnul jsem mikrofon a řekl svým pasažérům: "Kontrolují náš letový plán. Není se čeho bát."

Za okamžik se vysílačka ozvala znovu, stejně hlasitě jako prve.

"Jste jedenáct celých čtyři kilometru, azimut jedna osm tři, od hlavního bodu zakázaného území. Buďte opatrní. V souladu s vojenskými předpisy Jedna-sedm a Jedna-osm, odstavec..."

"Já nařízení znám," přerušil jsem ho. "Mám průvodcovskou licenci a cestujícím jsem předpisy vyložil."

"Rozumím," zarachotilo rádio. "Budeme vás mít pod kontrolou. Pokud na obzoru uvidíte nějaké lodě, jsou to naše hraniční hlídky. Nijak jim nepřekážete a okamžitě vyhovte jejich žádosti o hlášení nebo informace." Vysílačka ztichla.

"Jsou nějak nervózní," řekl Cochenour.

"Jsou na nás zvyklí. Nemají na práci nic jiného, to je všechno."

"Audee, ty jsi jim řekl, že jsi nás seznámil s předpisy," řekla Dorrie naléhavě. "Ale já si na to nepamatuji."

"Je to tak, jak jsem řekl. Zůstaneme mimo zakázanou oblast, protože v opačném případě, by začali střílet. To je Velké právo."

VII.

Budíka jsem nařídil na čtvrtou. Slyšeli mě, jak se melu a vstali také. Dorrie přinesla v termosce kávu. Popíjeli jsme ji ve stoje a zkoumali při tom obrazce, které nám mezitím nakreslil počítač.

Trvalo to několik minut, ačkoli na první pohled to bylo docela jasné. Bylo tam osm velkých anomálií, pravděpodobných Heechee tunelů. Jedna z nich byla skoro přímo pod námi. Dokonce jsme při kopání ani nemuseli pohnout s modulem.

Ukázal jsem jim anomálie jednu po druhé. Cochenour je zamyšleně pozoroval.

"Tohle mají být neotevřené tunely?" zeptala se po chvíli Dorothea.

"Kéž by. Ale - za prvé: kteroukoli z nich nebo všechny už mohl někdo prozkoumat. Někdo, kdo nechtěl mít starosti s registrací. Za druhé: vůbec to nemusí být tunely. Mohou to být tektonické zlomy nebo žíly nějaké říčky roztavených látek, které odněkud vytekly a potom ztuhly a byly zanesené už před miliardami let. Zatím víme naprosto jistě jedinou věc - že na tomhle místě kromě těch osmi už asi žádné jiné neotevřené tunely nebudou."

"Takže co uděláme?"

"Budeme kopat. Uvidíme, co z toho bude."

"Kde budeme kopat?" zeptal se Cochenour.

Namířil jsem prstem do světelného kužele, vycházejícího z našeho modulu.

"Přímo tady."

"Protože je to nejlepší?"

"No, to není tak jisté." Zvažoval jsem, co mu na to mám říct a rozhodl jsem se, že nejlepší bude pravda. "Tři se zdají lepší, než ostatní. Já je označím."

Zakódoval jsem kontrolní mapu a u těch, co vypadaly nejlíp, se okamžitě objevila písmena A, B, C.

"Vede to právě tady pod tímhle podloubím, takže tu budeme kopat nejdřív."

"V těch třech, protože jsou nejjasnější?"

Přikývl jsem. Na jeho bystrosti mě něco znepokojovalo, i když byla vlastně samozřejmá.

"Ale C je ze všech nejjasnější. Proč nebudeme kopat nejdřív tam?"

"Protože bychom museli pohnout s modulem." Pečlivě jsem vážil slova. "A protože je to mimo hranice území pod sondami a to znamená, že výsledek není tak jistý jako tady u toho přímo pod námi. Ale to není ten hlavní důvod.

Nejdůležitější je, že C leží až na samé hranici našich dlouhoprstých přátel, kteří nám říkali, že máme zůstat pěkně venku." Cochenour se nedůvěřivě usmál. "Vy mi chcete říct, že když narazíte na skutečně nedotčený Heechee tunel, že do něj nevezete jenom proto, že vám nějakí vojáci řeknou 'ne, ne'?"

"Prozatím není co řešit," řekl jsem. "Můžeme kutat v těch sedmi dovolených anomáliích a vojáci nás budou mezitím čas od času kontrolovat. Nejspíš hned zítra nebo pozítří."

"No dobrá, dejme tomu, že je prozkoumáme a nic nenajdeme. Co uděláme pak?" nechtěl se nechat odbýt Cochenour.

Pokýval jsem hlavou. "Já si problémy zbytečně nepřidělávám. Začneme s těmi povolenými."

"Ale co kdyby?"

"Sakra, Boyci, jak to mám vědět?"

Vzdal to, mrknul na Dorrie a vítězoslavně se usmál: "Co jsem ti říkal, pusinko, je to ještě větší grázl, než já."

V několika následujících hodinách jsme neměli čas diskutovat o teoretických možnostech, protože jsme byli dost zaměstnaní konkrétními fakty.

Největší problém bylo šílené množství proudících horkých plynů, před kterými jsme se museli chránit, jinak by nás totiž zabily. Můj vlastní skafandr byl samozřejmě zakázková práce a potřeboval jenom trochu upravit a znovu zkontrolovat zásobníky. Boyce s dívkou měli půjčené. Zaplatili za ně mrzký peníz, ale šlo to. Byly dobré, ale ne perfektní. Desetkrát jsem je obrátil naruby, prohlížel je, měnil tlak, ale víc už jsem s nimi udělat nemohl. Lepší už to být nemohlo. Na povrchu Venuše se musíte chránit před obrovskými větry a tlaky. Skafandry měly dvanáct vrstev naskládaných na sebe a v základních švech devět velikostních stupňů. Neměl jsem strach, že by jim praskly, ale měl jsem obavy o jejich pohodlí, protože i nepatrné svědění nebo škrábání se může stát nesnesitelné, když není, jak ho zastavit.

Konec konců na poprvé docela ušly. Všichni jsme se protáhli přechodovou komorou a vystoupili do volné krajiny na povrchu Venuše.

Pořád jsme byli na odvrácené straně, ale slunečního světla je na ní tolik, že opravdová tma je tam sotva víc, než čtvrtinu času. Nechal jsem je, aby se naučili chodit, napírat se do větru a zapřít se o kotvy a trup lodi. Já jsem mezitím připravoval vrtání.

Vytáhl jsem první z našich připravených iglů, odvěkl jsem ho na místo a připojil. Obyčejně se mu říká Faraonův had, protože to čoudí a nadýmá se jako ta dětská hračka. Jde z toho světlo a tvrdý popel, který se hromadí kolem výkopu a nahoře se spojuje v bezešvou kopuli. Připravil jsem plamenomet a prolézací uzávěr. Jak se popel hromadil, přitáhl jsem uzávěr rukama a hned na poprvé se mi podařil perfektní spoj.

Když mě Dorrie s Cochenourem zahlédli, jak na ně mávám, stáli u cesty, zavěšení do sebe a panoramatickými průzory se na mě dívali.

Oba přikývli hlavou v helmách.

"Tak pojďte," zavolal jsem na ně a skočil do prolézacího uzávěru. Naznačil jsem jim, že to mají nechat otevřené, až za mnou polezou dovnitř.

S námi třemi a vrtným zařízením bylo iglů ještě nacpanější než modul. Couvali jsme, až kam to šlo, podle stěny iglů ohnuté do oblouku. Já jsem zatím spustil vrtáky, ověřil jejich svislou polohu a díval jsem se, jak odletují první spirálovité úlomky.

Pěnové iglů vstřebává více hluku, než odráží, takže rámus uvnitř je dokonce ještě větší, než kvílení větru venku. Když jsem došel k názoru, že už toho viděli dost a můžou se jít na chvíli uklidnit, pustil jsem je do průlezu a lezl za nimi. Zavřel jsem za námi a odvedl je zpátky do modulu.

"Zatím to jde dobře," řekl jsem a sundal si helmu a svlékl skafandr "Máme před sebou tak asi čtyřicet metrů a čekat můžeme stejně dobře tady jako tam."

"Jak dlouho to bude trvat?"

"Možná hodinu. Dělejte si, na co máte chuť, já osobně si dám sprchu. Potom se podíváme, jak jsme na tom."

Jedna z výhod, když jsou na palubě jenom tři lidi, je, že není potřeba příliš dbát na vodní režim. Je až překvapující, jak po svléknutí rozžhaveného skafandru osvěží rychle proudící voda. Když jsem vylezl ze sprchy, byl jsem připravený na všechno.

Byl jsem dokonce i ochotný sníst něco z Cochenourových kulinářských výtvarů, ale naštěstí to nebylo nutné.

Kuchyně se ujala Dorrie a to, co připravila, bylo jednoduché, lehké a poměrně nezávadné. Se stravou, jako byla ta její, bych se svého honoráře mohl dožít. Na okamžik jsem zauvažoval, proč asi uvařila právě tahle, ale pak mi došlo, že v tom má zřejmě dost velkou praxi. S tolika náhradními díly v těle má Cochenour asi mnohem větší problémy s dietou, než já. I když ne větší ve smyslu, že by kvůli nim byl blíž smrti, než já.

*

Podle autsonických sond se nejvyšší bod tunelu A (nebo co to bylo, ale podle nich to vypadalo jako tunel) nacházel nedaleko slepého údolí, kde jsem přistál.

To bylo štěstí. Byla velká pravděpodobnost, že se nacházíme přímo nad původním vchodem Heechee.

Radost jsem neměl z toho, že bychom mohli použít stejný vchod jako Heechee. Nedalo se totiž předpokládat, že by mechanismus, vystavený čtvrt miliónu let větrům, žáru a chemické erozi na povrchu, vydržel. Pokud by tunel ústil na povrch tady, bylo docela snadné se do něj provrtat. Dokonce ani čtvrt miliónu let nevytvoří skutečně tvrdou skálu, zvláště ne bez povrchové vody, která by rozrušovala horniny a vytvářela kompaktní sedimenty.

Bylo to přesně tak, jak jsem předpokládal. Nahoře už toho bylo víc, než jen prach s popelem a vrtáky se do horniny zakusovaly hodně rychle. Snad až příliš. Když jsem se vrátil do iglů, bylo už plné suti a úlomků a mě to dalo hroznou práci dostat se ke stroji, abych mohl vrták přepnout na vyklízení sutě rukávem ven.

Byla to hloupá práce, ale naštěstí netrvala moc dlouho.

Ani jsem se nenamáhal lézt zpátky do modulu. Výsilačkou jsem oznámil Boycovi s dívkou, kteří mě pozorovali oknem, co se zatím dělo. Řekl jsem jim, že už jsme blízko.

Ale neřekl jsem jim, jak blízko. Ve skutečnosti jsme byli metr dva od označené anomálie. Tak blízko, že už jsem ani nevyházal ven všechnu suť. Jenom jsem udělal trochu místa pro manipulaci s vrtákem a pak jsem ho znovu zaměřil a za pět minut se začala objevovat suť se světle modrými úlomky, a to už byl tunel Heechee.

VIII.

Asi po deseti minutách jsem zapnul vysílačku v helmě a zakřičel:

"Boyci! Dorrie! Narazili jsme na tunel!"

Bud' tam někde seděli ve skafandrech, nebo se do nich oblékli rychleji, než kdektérá podzemní krysa. Otevřel jsem průlez a vylezl ven, abych jim pomohl, ale oni už vystoupili z modulu a vydali se proti větru směrem ke mě.

Oba dva křičeli svoje otázky a gratulace, ale já jsem je přerušil.

"Dávejte na sebe uvnitř pozor," nařídil jsem. Vlastně ani neměli chodit tak daleko. Modrou barvu uviděli, sotva si klekli, aby se dostali do průlezu.

Protáhl jsem se za nimi a zavřel průlez. Je to docela jednoduché. Až do chvíle, než dojde k proražení tunelu, je celkem jedno, co děláte. Ale uvnitř tunelu, který zůstal nepoškozený, je tlak jenom o málo vyšší, než pozemský normál. V okamžiku, kdy probouráte plášť, pouštíte dovnitř zvenku od připojené kopule celých dvacet tisíc milibarů atmosféry a horko a žár a vůbec. Když je tunel prázdný, nebo je v něm jenom obyčejné bezcenné harampádí, není to žádná škoda. Ale pokud narazíte na balík, můžete za půl vteřiny zničit to, co tam čtvrt miliónu let na vás čekalo.

Naklonili jsme se nad šachtu a já jsem ukázal dolů. Vrtáky silné něco přes metr udělali svým zaobleným koncem hladký vývrt o průměru asi sedmdesát centimetrů. Na dně bylo vidět studeně modrou září pláště tunelu posetého skvrnkami a kaňkami zatoulaných úlomků, které jsem nevyházal ven.

"A dál?" zeptal se Boyce. Hlas se mu trásl vzrušením, které bylo, myslím, docela přirozené.

"Teď si vypálíme cestu dovnitř."

Počkal jsem, až moji zákazníci couvnou co nejdál a přitisknou se k hromadě sutí, která tam zůstala, a vzal jsem plamenomet. Ukotvení jsem už předtím zavěsil nad šachtu a to se po lanech bez problémů spustilo až dolů, několik centimetrů nade dno šachty. Potom jsem ji vypálil.

Ne že by atmosféra Venuše všechno, co vytvořila lidská bytost, zničila. Tyhle zkoušky ohněm byly kvůli něčemu jinému. V malém prostoru iglů vybuchl žár a pohltil nás. Chladicí systémy našich skafandrů byly v okamžiku přetížené.

"Já... já asi..." lapala po dechu Dorrie.

Cochenour ji zachytil. "Pro mě za mě si třeba omdlí, ale ne aby se ti udělalo špatně. Jak dlouho to ještě bude trvat, Walthersi?"

Byl jsem na tom úplně stejně jako oni. Ani praxí si nezvyknete na něco takového, jako je stát u pece s dvěma vyloženými z pantu.

"Asi minutu," zasípal jsem. "Vydržte, je to dobrý."

Ve skutečnosti to trvalo déle, asi minutu a půl. Bezpečnostní signální zařízení ve skafandrech víc než polovinu té doby vydávala výstražné znamení, ale při jejich konstrukci se s takovým přetížením počítalo a dokud jsme se nevařili, skafandrům se nic nestalo.

Byli jsme hotoví. Půlmetrová zátka se uvolnila, na jedné straně se utrhla a zůstala viset.

Zhasnul jsem plamenomet a pár minut jsme odpočívali, zatímco chlazení skafandrů dohánělo ztrátu.

"No to byl pěkný hukot," řekla Dorotha.

Podíval jsem se na Cochenoura. Ve světle, které probleskovalo ze šachty, jsem viděl, jak se mračí. Neřekl jsem nic, jenom jsem ještě na pět vteřin zapálil hořáky, abych odřízl zbytek kruhové zátky. Uvolnila se a spadla do tunelu. Slyšeli jsme, jak dopadla na dno.

Pak jsem zapnul vysílačku. "Není tu rozdíl v tlaku," řekl jsem.

Cochenour neřikal nic, jenom se mračil.

"To znamená, že tenhle už byl otevřený," pokračoval jsem. "Vrátíme se do modulu a odpočineme si a pak uvidíme, co dál."

"Audee," vřískla Dorotha, "co je? Já chci jít dolů a podívat se dovnitř."

"Bud' zticha," řekl trpce Cochenour.

"Neslyšela jsi, co říkal? Tohle je jenom skořápka."

Vždycky ještě máte naději, že se tunel otevřel při seismickém posuvu a že to neudělala žádná podzemní krysa hořákem. A kdyby, přece jen tam ještě mohlo zůstat něco cenného. Neměl jsem to srdce šmahem připravit Dorothu o její nadšení. A tak jsme se jeden po druhém spustili po laně dolů do, tunelu a rozhledli se tam.

Všude, kam až jsme dohlédli, byl úplně prázdný. Vlastně to zase tak daleko nebylo, protože další nepříjemná věc u otevření tunelu je že k jeho průzkumu potřebujete hodně dobrou výstroj. Se zatížením, které už měly naše skafandry za sebou, mohly vydržet ještě tak pár hodin, ale ne o moc víc. Když jsme se plahočili tunelem půl míle a nenašli nic, sami se chtěli vrátit do modulu.

Umyli jsme se a udělali jsme si něco k pití. Ale ani proudy vody nám moc náladu nezvedly.

Museli jsme se najíst, ale Cochenour se na svoji kuchařskou exhibici vykašlal. Dorrie bez řečí hodila něco do trouby a my jsme potom do sebe zadumaně cpali železné zásoby.

"Vždyť to byl teprve první," řekla nakonec s nadějí, že se rozjasní. "Nejsme tady ještě ani dva dny."

"Bud' zticha Dorrie. Jediné, co neumím, je prohrávat," řekl Cochenour. Dlouze si prohlížel náčrtek sond. "Walthersi, kolik je neregistrovaných, prázdných tunelů, jako tenhle?"

"Jak to mám vědět? Když nejsou v záznamech, znamená to, že se o nich nic neví."

"Takže třeba tahle síť není k ničemu? Můžeme tři týdny dennodenně kopat a pokaždé zjistíme, že je prázdný."

"To můžeme," přisvědčil jsem.

Upřeně se na mě podíval. "A...?"

"A... to vůbec není tak špatné. Už jsem měl na výpravy, které se mohly zbláznit radostí, že vůbec na nějaký tunel narazily. Je docela dobře možné kopat celé týdny a neobjevit ani jediný. Neklesejte na mysli, vždyť jste za ty peníze svoje užil."

"Už jsem vám řekl, Walthersi, že nejsem zvyklý prohrávat. Druhé místo mi nestačí." Chvilí přemýšlel a potom vybuchl: "Věděl jste, do čeho jdete, když jste bral tenhle kšeft?"

Věděl jsem to? Na tohle se dalo odpovědět pouze jediným způsobem najít neporušený tunel, samozřejmě. Mohl jsem mu vykládat o měsících studia záznamů o prvních přistáních. Mohl jsem mu vyprávět, jaké potíže mi to přineslo, kolik nařízení jsem musel obejít, abych získal vojenské výkazy, nebo kam až jsem se musel vydat, abych si promluvil s těmi, kteří byli s Obrannými jednotkami na prvních výkopech. Mohl jsem jim říct, jak těžké bylo najít starého Jorolemona Hegrameta, který teď učí mimozemskou archeologii v Tennessee, a kolik dopisů jsme si napsali. Ale nakonec jsem řekl:

"To, že jsme našli nějaký tunel, svědčí o tom, že svoje průvodcovské řemeslo ovládám. Za to jste si zaplatil. Jestli budeme pokračovat nebo ne, záleží na vás."

Díval se na svou maličkost a uvažoval

"No tak, Boyci, seber se," řekla mu dívka vesele. "Podívej, vždyť jsme měli obrovské štěstí, i když to nevyšlo, bude to aspoň legrace, až to budeme v Cincinnati vyprávět."

Ani se na ni nepodíval.

"Neexistuje nějaký jiný způsob, jak zjistit, jestli ten tunel už byl otevřený nebo ne, než do něj vlézt?" zeptal se.

"Jistě, dá se to zjistit zvenčí poklepem na stěnu. Má to jiný zvuk."

"Ale nejdřív se tak jako tak musíme prokopat dolů?"

"Přesně tak."

Nechali jsme toho. Znovu jsem si oblékl skafandr a šel jsem uklidit teď už nepotřebné iglú, aby se dalo pohnout s vrtáky.

Opravdu se mi o tom nechtělo dál diskutovat, protože bych mu musel položit otázku, kterou jsem mu pokládal nechtěl. Snažím se, pokud možno, mluvit pravdu, protože si člověk lépe zapamatuje, co řekl.

Ale na druhé straně nejsem zase takový fanatik a nevím, proč by jedna z mých povinností měla být opravování mylného dojmu. Cochenour s dívkou si určitě mysleli, že nemám zájem proklepávat stěnu tunelu, když už jsem se stejně prokopat až dolů a stačí ho jenom prorazit.

Ale já jsem to samozřejmě udělal hned, jak se vrták dostal až dolů. Když jsem uslyšel vysokofrekvenční hučení, píchlo mě u srdce. Musel jsem pár minut počkat, abych jim vůbec byl schopný sdělit, že jsme narazili na vnější obal.

Tak už jsem potom nemusel stát před otázkou, co udělat, kdyby se ukázalo, že tunel zůstal nedotčený.

IX.

Cochenour s Dorrie byli moje asi padesátá nebo šedesátá výprava na výkopech, takže mě nijak nepřekvapovalo, že měli chuť makat jako kuliové. Vůbec nezáleželo na tom, že ze začátku byli líní a znučení, ale postupně dostali objevitelskou horečku a naplno se pustili do pátrání po něčem, co kdysi patřovalo úplně neznámým vetřelcům a zůstalo tam po nich z doby, kdy na Zemi lidem nejbližší tvorové byli malé divoké bestie s dozadu ubíhajícím čelem, které antilopí kosti zabíjely jiná zvířata.

Takže dřeli a dřeli a já jsem do toho byl úplně stejně zabraný jako oni. Možná dokonce ještě víc a jak dny mýjely, stále častěji jsem si rukou třel pravou stranu břicha pod žebry.

Během prvních několika dní nad námi vojáci přeletěli asi půltuctokrát, ale moc řečí nenadělali. Jenom obvyklé žádosti o identifikaci a to už moc dobře věděli sami, a tím to končilo. V předpisech stojí, že všechno, co najdete, musíte okamžitě ohlásit. Přes Cochenourovy protesty jsem nahlásil objevení prvního tunelu, což je myslím trochu překvapilo.

A to taky bylo všechno.

Lokalita B byla vyvřelinová hráz. Další dvě - celkem jasné - které jsem označil D a E, jsme při kopání vůbec neobjevili.

To znamená, že zvukové odrazy asi byly způsobené něčím úplně jiným, než neviditelným pnutím v hornině, popelu nebo šterku. Průzkum lokality C, na pohled nejslibnější z té skupiny, jsem odmítl. Cochenour k tomu přednesl šílené množství argumentů, ale já jsem trval na svém. Vojáci na nás tu a tam dohlédli a já jsem se k zakázanému prostoru nechtěl přibližovat víc, než jsme byli. Neurčitě jsem jim slíbil, že když neuspějeme v žádném jiném maskonu, přiblížíme se k C, rychle to vyvrtáme a vrátíme se zpátky na Vřeteno. A u toho zůstalo.

Přesunuli jsme se s modulem na nové stanoviště a vypustili nové sondy.

Na konci druhého týdne jsme měli za sebou devět vrtů, a všechny naprázdno. Docházela nám iglú i sondy. Definitivně jsme se přestali snažit vycházet spolu po dobrém.

Cochenour byl mrzutý a hrubý. Když jsem se s tím mužem setkal poprvé, nedal jsem si do plánu mít ho rád, ale že to s ním bude tak špatné, to jsem nečekal. Vzhledem k tomu, že to byla jenom hra o jeho peníze - o všechny peníze - šťastná náhoda, která by ho v podobě objevení nějakého Heechee artefaktu mohla potkat, by neznamenal nic víc, než další body na mém skóre - on hrál vabank.

Nebyl jsem se sebou nikterak spokojený. Pilulky, které jsem dostal od toho šarlatána, nezabíraly tak, jak měly. V puse jsem měl jako v polepšovně, bolela mě hlava a začalo mi být všechno jedno. Víte, játra jsou totiž něco jako regulátor vašeho vnitřního mechanismu. Filtrují jedy, přeměňují některé uhlovodany na takové, které tělo může využít a

slučováním aminokyselin vytvářejí bílkoviny. Když nepracují, znamená to smrt. Celou dobu, co jsem byl u doktora, jsem mohl sledovat, co se ve mě děje. Mahagonově hnědé buňky odumírají a jsou nahrazované hrudkami tuku a takové nažloutlé látky. Byl to ošklivý pohled. Nejošklivější na tom bylo, že se s tím nedá nic dělat. Jenom brát prášky a ty za pár dní přestanou zabírat. Sbohem, játra! Ahoj, vysazení jater!

Nebyli jsme dobrá parta. Cochenour byl bastard, protože to měl v povaze, a já jsem nebyl o nic příjemnější, protože mi bylo špatně a sypal jsem se. Jediné snesitelné stvoření na palubě byla dívka.

Dělala, co mohla. Opravdu. Byla příjemná, občas dokonce i hezká a vždy ochotná vyjít vstříc dál, než na půl cesty a ujmout se vyčerpaných lidí jako jsem byl já a Cochenour. Prostě se snažila. Bylo to pořád ještě dítě, nezáleželo na tom, že jednala dospěle, ale nebyla prostě na světě tak dlouho, aby si mohla vybudovat obranu proti kondenzované blbosti. A ke všemu nám začínal být protivný vlastní obličej, hlas i pach (v modulu se toho dozvíte docela dost o tom, jak lidé páchnou). Na Venuši rozhodně Dorrie Keefarové nebylo příliš veselo.

Nikomu z nás nebylo, zvlášť když jsem přišel s novinou, že už máme jenom jedno iglů.

Cochenour si odkašlal a působilo to, jako když pilot stíhačky odklápí kryt a chystá se shazovat bomby. Dorrie se na mě ve snaze odvrátit katastrofu obrátila:

"Audee, víš, co by možná šlo udělat?" řekla vesele. "Odletět na to místo u vojenského prostoru, které vypadalo dobře."

To nebyl právě zdařilý pokus.

"Ne," zavrtěl jsem hlavou.

"Co k čertu myslíš tím ne?" vybuchl Cochenour a chystal se k bitvě.

"To, co říkám. NE. To by - udělal jenom zoufalec a já zoufalec nejsem."

"Walthersi, vy budete zoufalec, když vám řeknu, abyste byl zoufalec," vrčel. "Stále ještě můžu zastavit proplacení toho šeku."

"To nemůžete. Odbory vám to nepovolí. Předpisy o tom hovoří naprosto jasně. Vy platíte, a když neporuším platná nařízení, nemůžete mě donutit udělat cokoli protiprávního. A vstup do vojenského prostoru je hodně protiprávní."

Přikročil ke studené válce.

"Ne," řekl jemně, "v tom se mýlíte. Protiprávní je to pouze v případě, že to jako protiprávní označí soud, až to uděláme.

A vy budete v právu, drahý Walthersi, když vaši právníci budou chytřejší než moji. A já jim platím dost na to, aby byli chytřejší."

Jenže měl pravdu dokonce pravdu víc, než si uvědomoval, protože moje játra byla na jeho straně. Na soudní spor mi nezbýval čas, protože bez jeho peněz a transplantace moc dlouho na živu nezůstanu.

Dorrie, která nás se zájmem sledovala vystrašeným pohledem ptáče, se mezi nás vmísila.

"No tak, vždyť jsme se tu sotva usadili. Proč nepočkáte, co ukážou sondy? Třeba narazíme na něco lepšího, než je céčko."

"Tady nic kloudného není." řekl a ani se na ni nepodíval.

"Jak to můžeš vědět, Boyci? Vždyť jsme ještě nedokončili zvukování."

"Podívej se, Dorothe," řekl. "Chvilí mě poslouchej a mlč. Walthers nás vodí za nos. Víš, kde jsme?"

Protáhl se kolem mě a vyvolal na display synoptickou mapu, což mě trochu překvapilo, protože jsem netušil, že to umí. Rozprostřely se mapy se skutečnými nákrepy naší polohy, dosavadních vrtů a s velkým nepravděpodobným okrajem vojenského prostoru. To vše rozložené na síti maskonů a navigačních značek.

"Vidíš, teď nejsme ani na masívu s největší hustotou. Je to tak, Walthersi? Zkusili jsme všechny nadějně lokality a nakonec máme vyjít na sucho?"

"Máte svým způsobem pravdu pane Cochenoure," řekl jsem, "ale já si nehraju. Tohle místo opravdu vypadá slibně. Podívejte se na mapu. Nejsme nad žádným maskonem, to je pravda, ale jsme přímo mezi dvěma, položenými hodně blízko u sebe. Občas je možné narazit na tunel, který spojuje dva komplexy a spojnice bývá blíž k povrchu, než jejich ostatní části. Nemůžu vám sice zaručit, že tu na něco narazíme, ale vyloučené to není."

"Jenom zatraceně nepravděpodobné."

"Ne méně pravděpodobné, než kdekoli jinde. Řekl jsem vám už před týdnem, že jste své peníze zhodnotil hned první den, když jsme narazili na Heechee tunel, i když už byl otevřený. Na Vřetenu jsou krysy, které kopou pět let a nevidí ani tolik, co vy." Na chvíli jsem se zamyslel. "Mám pro vás návrh," řekl jsem.

"Poslouchám."

"Kopat budeme tady. Máme tu úplně stejnou šanci na něco narazit, jako kdekoli jinde. Zkusíme to. Vezmeme sondy a uvidíme, co ukážou. Když to bude vypadat nadějně, budeme kopat. Když ne - budu uvažovat o tom, že bychom se vrátili na céčko."

"Přemýšlejte o tom," zahřímal.

"Netlačte mě do toho, Cochenoure. Nevíte, do čeho lezete. S vojenským prostorem si není radno zahrávat. Ti hoši totiž nejdřív střílejí a pak teprve kladou otázky a na Venuši neexistuje takový policista, ani soud, který by je pohnal k zodpovědnosti."

"Já nevím," řekl po chvíli.

"Nevíte, a proto si platíte mě. A já vím," řekl jsem.

"Možná, že vy ano," připustil, "ale jestli mi skutečně po pravdě říkáte, co víte, to je jiná otázka. Hegramet nikdy nic o kopání mezi maskony neřikal."

A potom se na mě podíval s naprosto neprůhledným výrazem a čekal, jestli se na to, co právě řekl, chytím.

Neodpověděl jsem a vrátil jsem mu stejně neprůhledný pohled. Neřekl jsem ani slovo. Čekal jsem, co bude dál. Bylo

skoro jisté, že to nebude vysvětlení, kde vzal Hegrametovo jméno, nebo co má společného s největší kapacitou na vykopávky - Heechee. A měl jsem pravdu.

"Vypusťte sondy a zkusíme to ještě jednou podle vás," řekl nakonec.

Odpálil jsem sondy. Všechny se uchytily dobře a začaly vystřelovat zvukové generátory. Seděl jsem, pozoroval první náčrty na síti a čekal, jestli přinesou nějaký užitečný výsledek. Nepřinesly - samozřejmě - ale byla to dobrá výmluva, abych mohl chvíli v klidu sedět a přemýšlet.

Potřeboval jsem si probrat Cochenoura. Bylo jasné, že na Venuši nepříjel jenom tak na výlet. Věděl, že jede pátrat po šachtách Heechee dávno před tím, než vůbec opustil zemi. Seznámil se s celým problémem, vyznal se dokonce i v zařízení modulu. Plýtl jsem svým chvalozpěvem na poklady Heechee na zákazníkově, který se na uzavření obchodu připravoval minimálně půl roku předem a o deset miliónů mil dál.

Až potud mi to bylo jasné, ale čím víc jsem do toho viděl, tím mi bylo jasnější, že do toho vůbec nevidím. Nepřál jsem si nic jiného, než dát Cochenourovi čtvrták a poslat ho do kina, abych si mohl v klidu promluvit s dívkou. Bohužel jsem ho neměl kam poslat. Z toho nudného čekání, než se něco ukáže, se mi chtělo zívát, a tak jsem navrhnul dát si dvacet. Ne, že bych si byl naprosto jistý, že Cochenour leží s tlumiči na uších a neposlouchá nás, ale bylo mi to vlastně jedno. Nikdo nejedná naslepo, jenom já. Nakonec jsem z toho vyrazil jenom nabídku Dorrie, že bude hlídat obrazovku a vzbudí mě, když se tam objeví něco zajímavého.

Řekl jsem si, že mi to může být ukradené a šel jsem si lehnout.

Nespalo se mi dobře, ležel jsem a čekal. Měl jsem dost času si uvědomit, jak mizerně se cítím a na kolik způsobů je mi špatně, v ústech jsem měl pořád pachut' po žluči. Ne sice tolik, aby se mi chtělo zvracet, ale dost na to, abych to musel brát na vědomí. Hlava mi v jednom kuse bolela a kolem svého zorného pole jsem začínal vidět zběsile poletující duchy. Když jsem si bral prášky, ani jsem nepočítal, kolik jich tam ještě je. Raději jsem to nechtěl vědět.

Budíka jsem nařídil na třetí s tím, že Cochenour mezitím snad usne a dívka zůstane vzhůru a já si s ní budu moci popovídat. Jenže když jsem se probudil, Cochenour byl v kuchyni a dělal si z posledních zbytků našich naložených vajec bylinkovou omeletu.

"Měl jste pravdu, Waltherse," usmál se. "Měl jsem zatemněno. Trochu jsem si zdřím a teď jsem připravený na všechno. Dáte si trochu vajec?"

Docela bych si je býval dal, ale netroufal jsem si, a tak jsem s nechutí polykal to, co mi ten šarlatán lékař dovolil a díval jsem se, jak se Cochenour cpe. To nebylo fér, že devadesátiletý člověk může být tak zdravý a nemusí dávat pozor na zažívání, zatímco já... nemělo smysl přemýšlet o takových věcech, a tak jsem jim nabídl trochu hudby. Dorrie si vybrala Labutí jezero a já jsem ho pustil.

Pak mě něco popadlo a zamířil jsem ke skřínce s náradím. Potřebovalo trochu srovnat. Vrtací hlavice volaly po výměně, ale bylo jasné, že se zásobami jsme na dně. Další věc byla, že skříň stála až v nejvzdálenějším koutě loď. Doufal jsem, že Dorrie přijde za mnou. Přišla.

"Nemám ti s něčím pomoci, Audee?"

"To budu rád," řekl jsem. "Podrž mi tohle... a neumaž se od kolomaze."

Nepředpokládal jsem, že se bude ptát, proč to má držet. A nezeptala. Jenom se zasmála.

"Od kolomaze? Těžko už bych asi mohla být špinavější, než jsem. Myslím, že už je načase vrátit se do civilizace."

Cochenour zuřil u testovacích sond a nevěnoval nám pozornost. "Kterou civilizaci myslíš - Vřetenou nebo Zemi?" zeptal jsem se.

Tím jsem chtěl řeč odvést k Zemi, ale ona začala odjinud.

"Vřetenou, Audee. Čekala jsem, jak to bude báječné, a my jsme z něho zatím neviděli vůbec nic. Třeba ti lidé tam. Ten Ind, co má tu kavárnu. Pokladní je jeho žena?"

"Jedna z jeho žen - jeho favoritka. Číslice je číslo tři a ještě jednu má doma u dětí. Má jich dohromady pět." Ale já jsem chtěl hovor stočit jinam, a tak jsem řekl:

"Je to totéž jako na Zemi. Vastra by tam asi někde ve Váranahzí taky měl nějaké turistické lákadlo, kdyby neměl tohle tady a kdyby býval nevyplul s vojáky a neskončil tady. A já to vidím tak, že bych dělal průvodce po Texasu. Jestli by tam ovšem pro průvodcování ještě vůbec zbylo nějaké volné místo. Snad kolem Canadian River. A co ty?"

Celou tu dobu jsem bral pořád dokola těch pár kousků náradí, studoval výrobní čísla a zase je pokládal zpátky.

Nevšimla si toho.

"Co myslíš?"

"No co jsi dělala, než jsi přiletěla sem?"

"Nějaký čas jsem pracovala u Cochenoura v kanceláři."

To mě povzbudilo. Třeba by si vzpomněla na jeho kontakty s Hegrametem.

"Co jsi dělala? Sekretářku?"

"Něco na ten způsob. Boyce mě nechal... co je to?"

Byla to vysílačka.

"Tak už se jim jdi ozvat," vrčel Cochenour přes celý modul.

Vzal jsem si na to sluchátka, protože to tak dělám vždycky. V modulu žádné soukromé hovory nejsou, ale byl jsem zvědavý, co se z toho vyklube. Byl to běžný hovor. Seržantka, se kterou jsem se znal, se jmenovala Littlekneesová. Podrážděně jsem přepnul na příjem, protože jsem tím přišel o možnost pumpnout Dorothu o nějakou informaci o jejím šéfovi.

"Mám pro tebe soukromou informaci, Audee," řekla seržantka Littlekneesová. "Máš tam někde toho člověka?"

S Littlekneesovou jsme už po rádiu tlachali dávno. V jejím tónu bylo cosi veselého a to mi vadilo. Na Cochenoura jsem se nepodíval, ale věděl jsem, že poslouchá - kvůli sluchátkům samozřejmě jenom to, co říkám já.

"Vedle, ale ne na příjmu," řekl jsem. "Co pro mě máš?"

"Úplně žhavou novinu," předla. "Před pár minutami to přišlo přes synsat. Pouze pro informaci. Takže my s tím nemůžeme dělat nic, ale ty možná jo, brouku."

"Stojí vedle," řekl jsem a studoval při tom plastikovou bedýnku vysílačky.

Seržantka se uchichtla. "Charterový kapitán by si s tím tvým člověkem moc rád popovídal, až ho potká. Docela to spěchá. Kapitán řádl jak tajfun."

"Rozumím základno," řekl jsem. "Zachytil jsem váš signál, deset přímo."

Seržantka se bavila. Tentokrát to nebyl smích, ale vyslovené hihňání.

"Jde o jeho šek na zaplacení charteru," řekla. "Není krytý. Chceš vědět, co říkala banka? To bys neuhád. Cochenour není krytý - to řekli."

Bolest pod pravými žebry málokdy polevila, ale právě teď to bylo téměř nesnesitelné. Skřípal jsem zuby.

"Seržantko Littlekneesová," zaskuhral jsem, "můžete, ehm, ten odhad ověřit?"

"Je mi to líto, brouku," vrněla soucitně do ucha. "Ale nemůže o tom být pochyb. Kapitán o něm dostal kreditní zprávu a zjistil, že je v mínusu. Až se ten tvůj zákazník vrátí na Vřeten, má se na co těšit."

"Děkuji za souhrnnou informaci," řekl jsem tupě. "Včas oznámím termín odletu."

Vypnul jsem rádio a podíval se na svého bohatého multimilionáře.

"K čertu, co je s vámi, Walthersi?" V uších mi stále znělo, co říkal ten šťastlivec šarlatán. Ta rovnice se nedala zapomenout. Příjem = nová játra + přežití. Žádný příjem = vysazení jater + smrt. A zdroj mých příjmů právě vyschl.

X.

Když se dozvíte nějakou takovou zprávu, musíte ji v sobě nechat trochu uležet a vstřebat, než cokoliv uděláte. Není také na škodu považovat o možných následcích. Tohle mi samozřejmě bylo jasné okamžitě. Jde o to umožnit systému, aby se s tím vyrovnal. Takže jsem chvíli jen tak bloumal. Poslouchal jsem Čajkovského. Přesvědčil jsem se, že rádio je vypnuté, abych zbytečně neplýtl energií. Ještě jednou jsem prošel základní plán. Bylo by hezké, kdybych v něm něco objevil, ale události se odvíjely tak, že by nebylo co a samozřejmě se také nic neobjevilo. Rýsovalo se pár nejasných odrazů, ale nic, co by mělo tvar tunelu, a také nic příliš určitého. Přicházely stále nové údaje, ale neexistoval žádný způsob, jak by se tenhle nevýrazný náčrt mohl proměnit v nosnou žilu, která by nás všechny zachránila, včetně toho zbankrotovaného neřáda Cochenoura. Dokonce jsem se podíval z okna na ten kus oblohy, který byl vidět, abych zjistil jaké je počasí. Nemělo to smysl. Několik velkých bílých mraků chloridu rtuťnatého poletovalo mezi purpurovými a žlutými z chloridů mědi. Bylo to krásné, ale já jsem to nenáviděl.

Cochenour zapomněl na svoji omeletu a zamýšlené mě pozoroval. Stejně jako Dorrie, která stále ještě držela vrtáky zabalené do promaštěného papíru. Usmál jsem se na ni.

"Příjemná," řekl jsem a myslel jsem tím hudbu. Aucklandská filharmonie se právě dostala k místu, kde se labuť drží za ruce a odchází rychlými pas de quatre přes scénu. Tohle je vždycky moje nejoblíbenější pasáž Labutího jezera.

"Zbytek si necháme na jindy," řekl jsem a vypnul to.

"Dobře," zavrčel Cochenour. "co teď?"

Posadil jsem se na složené iglů a zapálil si cigaretu, protože jsem jednomu ze svých vnitřních regulátorů dal za úkol propočítat, jestli si budeme muset dělat starosti s kyslíkovými zásobami.

"Cochenoure, víte, co by mě zajímalo?" zeptal jsem se. "Jak jste se dostal k profesoru Hegrametovi?"

S úsměvem se protáhl. "A tohleto vám celou dobu vrtalo hlavou? Prostě jsem se informoval předem. No a co?"

"Nic. Já jenom, že jste se tvářil, jako že o tom nic nevíte."

"Kdybyste chvíli přemýšlel, došlo by vám, že peníze se asi nevydělávají vlastní blbostí," pokrčil rameny. "Myslíte si, že bych se táhl takovou dálku a nevěděl při tom, do čeho jdu?"

"To jistě ne, ale vy jste dělal, co jste mohl, abych si mýslil opak. No nic. Takže jste vyčmúchal někoho, kdo vám řekl, že všechno, co se na Venuši najde, stojí za ukradení a dal vám typ na Hegrameta. Je to tak? A řekl vám taky, že jsem dost velký blbec, abych vám dělal poskoka?"

Cochenour sice nebyl příliš nad věcí, ale nebyl ani agresivní. "Hegramet mi řekl, že vy jste ten pravý na objevení panenského tunelu," řekl. "To je celé - kromě informací o Heechee a tak. Kdybyste nenašel vy mě, přišel bych já za vámi. Jenom jste mi trochu ušetřil práci."

"Dejme tomu, že mluvíte pravdu," řekl jsem trochu překvapeně. "Jenom jste ještě na něco zapomněl: to, co jste dělal potom, nebylo jen tak pro zábavu. Bylo to kvůli vydělávání peněz, nemám pravdu? Protože jste je potřeboval."

Obrátil jsem se k Dorotě, která stála jako solný sloup a vrtáky stále ještě držela v ruce.

"A co ty Dorrie? Věděla jsi o tom, že tenhle dědek zkrachoval?"

Nebylo to příliš elegantní. Věděl jsem, co chce udělat, ještě dřív, než to udělala a vyskočil jsem z iglů. Trochu pozdě. Upustila vrtáky, než jsem jí je stačil vzít, ale naštěstí dopadly naplocho a hrany se neodštíply. Sebral jsem je a položil stranou.

Na mou otázku odpověděla docela jasně.

"Takže nevěděla," řekl jsem. "Není to žádná velká výhra, kočička. Jeho šek pro kapitána na Gagarinovi stále ještě není krytý a s tím, který dal mě, to asi nebude o moc lepší. Doufám, že ty jsi to dostala v kožešinách a špercích a radil bych ti, abys je někam schovala, než je po tobě budou chtít věřitelé."

Ani se na mě nepodívala. Měla oči jenom pro Cochenoura a její výraz hovořil dostatečně výmluvně.

Nevím, co jsem vlastně čekal - vztek nebo proud slz. Ale ona zašeptala:

"To je mi líto, Boyci." A šla a objala ho.

Obrátil jsem se k nim zády, protože se mi na něj nechtělo dívat. Ten mohutný devadesátiletý býk pod Plnou Lékařskou se rázem změnil v bezmocného starce. Poprvé vypadal na svůj věk a možná ještě o něco starší. Trásla se mu brada, rovná záda se ohnula, jasné modré oči zvodnatěly. Dorrie ho hladila a něco mu šeptala.

Znovu jsem si prohlížel synoptickou mapu, protože jsem neměl na práci nic lepšího. Byla skoro tak zřetelná, jak bylo potřeba, ale byla prázdná. Přes předchozí sondáž jsme přesahovali skoro z padesáti procent, takže jsem zjistil, že kvůli těm rýhám jednoho okraje, které vypadaly tak nadějně, nestojí za to se vzrušovat. Už jsme je prosondovali. Byly to jenom nějaké stíny.

Odtud záchrana nepřijde.

Bylo to zvláštní, ale byl jsem docela klidný. Když si uvědomíte, že už skoro není, co ztratit, je na tom cosi uklidňujícího. Dává to věcem jinou perspektivu. Tím nechci říct, že jsem to s konečnou platností vzdával. Pořád se ještě dalo něco dělat. Nemělo to nic společného s prodloužením mého života a pachut' v ústech a bolesti břicha mi stejně nedovolovaly si ho užít. Mohl jsem třeba odepsat Audeeho Waltherse, protože v nejbližších dnech mě mohl od smrti zachránit jenom zázrak. Mohl jsem se smířit s faktem, že za týden už nebudu naživu a čas, který mi zbývá, využít k něčemu jinému. Ale k čemu? Dorrie byla roztomilá mládež. Mohl jsem se vrátit na Vřeten, předat Cochenoura na prefekturu a své poslední dny strávit tím, že jí tam připravím půdu. Vastra nebo BeeGee by jí pomohli zařídit se. Dokonce by z ní ani nemusela být prostitutka nebo podvodnice. Bližil se vrchol sezóny a ona si klidně mohla otevřít stánek s modlitebními vějiři a suvenýry pro turisty ze Země. Asi by to nebyla žádná sláva, zvlášť z jejího pohledu, ale bylo to aspoň něco.

Nebo jsem se mohl oddat do vůle toho šarlatána. Třeba by mi dali nová játra na úvěr. Jediný důvod, proč by to měli dělat, byl, že to ještě nikdy neudělali.

Také jsem mohl otevřít obě palivové nádrže a nechat jejich obsah deset minut promíchávat a potom zapálit roznětku. Po výbuchu by nezůstalo po nás ani po modulu a po všech našich problémech ani stopy.

Nebo...

"Tak sakra, Cochenoure, seberte se," řekl jsem. "Ještě jsme neumřeli."

Chvilí se na mě dívali. Poplácal Dorrie po rameni a jemně ji od sebe odstrčil.

"Už to nebude dlouho trvat," řekl. "Je mi to líto, Dorocho. A ten váš šek mě mrzí, Walthersi. Myslím, že jste potřeboval peníze."

"To si ani nedovedete představit."

"Mám vám to vysvětlit?" řekl těžce.

"Nemyslím, že by se tím něco změnilo, ale jen čistě pro zajímavost můžete."

Nechal jsem ho mluvit a on stručně a jasně vyprávěl. Tušil jsem to. Muž v jeho věku je buď hodně, hodně bohatý nebo mrtvý. On byl jenom docela bohatý. Svůj průmysl držel z toho, co mu zbylo, když svoje konto vysál transplantacemi a léčením, náklady na kalcifikace a protézy, regeneraci proteinů a vymýváním cholesterolu. Milión sem, sto tisíc týdně tam... dovedl jsem si to představit.

"Vy nevíte, co to stojí udržet při životě stoletého starce, dokud to sám nezkusíte," řekl.

"Chcete říct devadesátiletého," opravil jsem ho automaticky.

"Ani devadesátiletého, ani stoletého. Myslím, že je to minimálně sto deset, ale může to být klidně i víc. Kdo by se s tím počítal. Platíte doktory a oni vás zazáplatují na měsíc dva. To se nikdy neví."

Tohle jsem dobře znal, ale nahlas jsem to neřekl a nechal ho, aby pokračoval. Vyprávěl o tom, jak po něm šli federální inspektoři a on dal sbohem Zemi a chtěl to na Venuši zkusit úplně znovu.

Ale já už jsem ho dál neposlouchal. Psal jsem na zadní stranu navigačního formuláře. Když jsem skončil, podal jsem to Cochenourovi.

"Podepište mi to," řekl jsem.

"Co to je?"

"Záleží na tom? Stejně nemáte na vybranou, ne? Prohlášení, že se zříkáte všech práv plynoucích z naší nájemní smlouvy a potvrzujete, že nemáte žádné nároky a že váš šek není krytý a v můj prospěch se vzdáváte všeho, co najdeme."

"A co ten dodatek na konci?" zamračil se.

"Dostanete ode mě deset procent toho, co skutečně najdeme, jestli vůbec něco najdeme."

"To je almužna," řekl, ale podepsal to. "Nejde mi o tu almužnu, když už stejně, jak jste řekl, nemám na vybranou, ale vyznám se v tom plánu stejně dobře jako vy. Walthersi. Tady se nic objevit nedá."

"Ne," řekl jsem. Složil jsem papír a strčil ho do kapsy. "Tady taky kopat nebudeme. Je to tu vybrakované jako vaše bankovní konto. Zkusíme to na céčku."

Zapálil jsem si další cigaretu a chvíli jsem přemýšlel, kolik jim toho mám otevřeně, ne jen v narážkách jako všem ostatním, říci o tom, že jsem strávil pět let pátráním, výpočty a studiem. Bylo mi jasné, že nic z toho, co řeknu, nemůže cokoli změnit, ale přesto to ze mě nechtělo vylézt.

Musel jsem se přemoci, abych řekl:

"Pamatujete si na Subhaše Vastru, toho chlapíka, co má tu knajpu, kde jsme se potkali? Na Venuši se dostal s vojáky, byl to specialista na zbraně. Pro odborníky na zbraně neexistuje žádná civilní služba, a tak si vzal kavárnu, když s tím skončil. A on to býval machr."

"Ty myslíš, že jsou někde jejich zbraně?" zeptala se Dorrie.

"Ne. Nikdo nikdy žádnou zbraň neobjevil. Ale našly se terče."

Mluvil se mi o tom těžko, ale dostal jsem to ven. "Tedy, Sub Vastra říká, že to jsou terče. Vyšší důstojníci si tím nejsou

jisti, a já si myslím, že ty věci jsou do teďka v kasárnách jako pohyblivé terče na střelnici. Ale našly se trojhranné úlomky - takové modré, odrážející světlo, kterými jsou obloženy stěny tunelů. Byly jich tucty a na všech byly paprscité linie a byly provrtané tak, že v nich zůstaly díry vyhlazené jako mastek. Znáš něco, co by mohlo se stavební hmotou udělat něco takového?"

Dorrie se chystala říci, že ne, ale Cochenour ji zarazil.

"Je to hloupost," řekl suše.

"No právě, to říkali ti důstojníci taky. Prohlásili, že to bylo z nějakého důvodu, který se nikdy nedozvíme, vyrobené průmyslově. Ale Vastra tvrdí opak. Říká, že to vypadá úplně stejně jako papírové cíle na střelnici pod kasárnami. Díry nejsou všude ve stejném místě a ty čáry vypadají jako počítadla zásahů. Nejspíš má pravdu. Není to jisté, ale asi ano."

"A ty si myslíš, že tam, co je označené C, najdeme zbraně, které udělaly ty díry?"

Zaváhal jsem. "Není to samozřejmě tak docela jisté, ale řekněme, že doufám. A je tu ještě jedna věc - ty cíle nalezl jeden výzkumník asi před čtyřiceti lety. Zahrabal je zpátky, zaregistroval nález a šel hledat další. Jenže ho zabili. To se stávalo dost často. Nikdo si tehdy pozor nijak zvlášť nedával. Nějaký zelený mozek ho zmerčil, a tak se posádka dostala tam, kde je. Vyčmurchali to místo, které označil, že to tam mělo být, vykolikovali to celé v okruhu tisíce kilometrů a dali tam Vstup zakázán. A potom kopali a kopali a vyšťárali kolem tuctu tunelů, ale většina z nich byla prázdná a zbytek provalený a zničený."

"Takže tam nic není," zavrčel Cochenour.

"Nic, co by našli," opravil jsem ho. "Ale prospektoři si tehdy hrozně vymýšleli. Nesprávně zaregistroval místo nálezu. V té době žil na psí knížku s jednou mladou dámou, která si později vzala jakéhosi Allemanga a její syn je můj kamarád. A ten měl takovou mapu. To správné naleziště je úplně blízko - navigační značky tehdy byly jiné, než dnes - to místo je přesně tady, kde jsme teď my, plus mínus. Několikrát jsem tu viděl stopy po výkopu a myslím, že to byl ten jeho." Vytáhl jsem z kapsy svoji soukromou magnetickou kartu a zasunul ji do displeje mapy. Objevila se jediná značka - oranžové X.

"Myslím, že tady by měly být ty zbraně. Někde poblíž toho X. Jak vidíte, jediná neprozkoumaná lokalita je naše staré známé C."

Chvilí bylo ticho. Poslouchal jsem vzdálené kvílení větru a čekal jsem, až co řeknou.

Dorrie vypadala zkroušeně. "Já nevím, jestli chci najít novou zbraň," řekla. "To je jako... jako chtít vrátit zpátky minulost."

Pokrčil jsem rameny. Cochenour už zase začínal vypadat jako Cochenour.

"Problém není v tom, jestli ve skutečnosti chceme najít právě zbraň, že?" řekl Cochenour. "Jde o to najít vůbec nějakou neotevřenou podzemní chodbu a to, co je v ní. Přestože vojáci si myslí, že by tam někde mohla nějaká zbraň být, a proto nás nebudou chtít nechat kopat. Nemám pravdu? Nejdřív nás zastřelí a potom se budou ptát. Neříkal jste to tak?"

"Přesně tak!"

"A jak chcete obejít tuhle maličkost?" zeptal se.

Po pravdě řečeno, nebyl jsem si tak docela jistý, že se to podaří. Když se to vezme kolem a kolem, šlo jenom o to, že i kdyby nás s velkou pravděpodobností chytily a zastřelily, neměli jsme - Cochenour a já - co ztratit, takže ani nestálo za to se o tom zmiňovat.

"Pokusíme se je oblafnout," řekl jsem. "Pošleme modul pryč a my dva zůstaneme venku a budeme kopat. Když si budou myslet, že jsme odletěli, přestanou nás hlídat a nám zbyde jenom se postarat o to, aby nás nesebrala pravidelná pohraniční hlídka."

"Audee!" vykřikla dívka. "Když ty s Cochenourem zůstaneš tady, budu muset s modulem odletět já a já s tím přece neumím zacházet."

"To nemusíš. Klidně to poletí samo." Rychle jsem pokračoval. "Spotřebuješ spoustu paliva a bude to s tebou hodně házet, ale s autopilotem se tam dostaneš. Dokonce to s tebou přistane na Vřetenu." Ale nemohl jsem mozku dost dobře zakázat přemýšlet o tom, co by automatické přistání udělalo s mým jediným modulem. Že by to přežil, byla šance jedna ku stu.

"A co pak?" zeptal se Cochenour.

V tomhle místě byly v mém plánu pěkné díry, ale o těch jsem raději nepřemýšlel.

"Dorrie najde mého přítele BeeGee Allemanga. Dám jí pro něj vzkaz a instrukce a on pro nás přijede. Po jejím odchodu budeme mít vzduchu a energie s přídavnými nádržemi přibližně osmačtyřicet hodin. Bude mít dost času se tam dostat, najít BeeGeeho a předat mu zprávu. Jestli se zpozdí, budeme samozřejmě mít problémy. Když nic nenajdeme, bude to ztráta času. Pokud ano..."

Pokrčil jsem rameny. "Netvrdím, že je to zaručené," dodal jsem. "Je tu prostě šance."

*

Dorrie byla docela příjemná osůbka - na svůj věk a danou situaci - ale chyběla jí sebedůvěra. Neměla ji vypěstovanou. V poslední době ji měla jako berličku hlavně od Cochenoura a před tím od někoho, kdo mu v jejím životě předcházela - vzhledem k jejímu věku nejspíš otce.

To byl největší problém - přesvědčit Dorrie, že to zvládne.

"To nepůjde," opakovala pořád. "Mrzí mě to. Ne, že bych vám nechtěla pomoci. Já chci, ale nemůžu. Prostě to nejde." Muselo to jít.

Aspoň jsem byl přesvědčený, že by mělo.

Ale nakonec všechno dopadlo jinak. Přesvědčovali jsme s Cochenourem Dorrie tak dlouho, až nakonec souhlasila, že to zkusí. Sbalili jsme to nejnnutnější pro pobyt venku, vrátili se zpátky do údolí, přistáli a začali jsme se připravovat k vrtu. Cítil jsem se mizerně. Bylo mi nanic, bolela mě hlava a byl jsem jak mátoha. Cochenour měl nejspíš taky svoje

problémy. Ve dvou se nám podařilo uchytit vrták u východu a když jsme ho upevňovali a já ho strkal na jednom konci shora a Cochenour přidržoval druhý konec zezadu, celé se to na něj svezlo. Nezabilo ho to. Protrhlo mu to skafandr a zlomilo nohu. A tím byl problém s mým nápadem kopat s ním na stanovišti C vyřízený.

XI.

Na nohavici skafandru mu to protrhlo osm nebo deset vrstev. Naštěstí to stačilo, aby se dovnitř nedostal alespoň vzduch, když už ne tlak.

Nejdřív jsem se podíval, jestli se něco nestalo s vrtákem. Nestalo. Potom bylo potřeba dostat Cochenoura zpátky do průlezu. Měl jsem s tím co dělat, když vezmeme v úvahu váhu skafandru a našich těl, odsunutí vrtáku stranou a mojí fyzikou kondici, ale zvládl jsem to.

Dorrie byla skvělá. Žádná hysterie, žádné hloupé otázky. Svlékli jsme ho ze skafandru a prohlédli ho. Byl v bezvědomí. Z otevřené zlomeniny mu čouhala kost, krvácel z nosu a úst a zvracel do helmy. Když se to tak vezme, vypadal nejhůř ze všech, kterým je přes sto, co jsou kdy k vidění - z těch živých, samozřejmě. Nenasál do sebe tolik horka, aby se mu uvařil mozek a srdce mu přestalo bít - srdce je vždycky nejdůležitější. Asi to byla dobrá investice, když vydrželo.

Krvácení se zastavilo samo, zbyla jen ta ohavnost na noze. Dorrie místo mě zavolala vojenskou posádku a dostala Evu Littlekneesovou. Ta ji přepojila přímo na posádkovou ošetrovnu. Tam mi řekli, co mám dělat. Nejdřív sice chtěli, abych ta tam sbalil a Cochenoura jim hned přivezl, ale to jsem vetoval tím, že nejsem v takovém stavu, abych mohl pilotovat a byl by to pro něj příliš náročný transport. Chirurg mi krok za krokem říkal co a jak a já jsem to celkem bez problémů prováděl - narovnat zlomeninu, ošetřit ránu, spojit ji chirurgickým Velcro a svalovým klihem, přestříkat obvazem a nakonec zasypat pudrem. Trvalo to skoro hodinu a kdybychom nedali Cochenourovi uspávací injekci, určitě by se při tom probral.

A pak už zbývalo jenom změřit tepovou frekvenci, dech a krevní tlak, aby měl doktor klid a slíbit mu, že ho okamžitě převezeme na Vřeteno. Když se potom chirurg ozval ještě jednou kvůli tomu, abych s Cochenourem nehýbal, napojila se do toho seržantka Littlekneesová. Bylo mi předem jasné, co bude chtít.

"Jak se to stalo, brouku?"

"Ze země vylezl obrovský Heechee a praštil ho," řekl jsem. "Já vím, co si myslíš. Asi ti to vrtá hlavou, ale byla to jenom nehoda."

"No dobře," řekla. "Chtěla jsem jenom, abys věděl, že tě z ničeho neobviňuju." A přepnula.

Dorrie umyla Cochenoura, pokud to šlo - promrhala při tom asi pěkné množství vody. Šel jsem na chvíli pryč. Uvařil jsem si kávu, zapálil cigaretu, sedl si a přemýšlel.

Dorrie mezitím pro Cochenoura dělala, co mohla. Umyla jídelnu z nejhoršího a začala se věnovat tak závažnému úkolu jako je líčení očí. Musel jsem uznat, že je skvělá.

Dal jsem Cochenourovi injekci na probuzení a když přicházel k sobě, Dorrie ho propleskla a mluvila na něj. Neštítla se ho. To spíš já, trochu. Nadzvedl jsem ho, aby vyzkoušel svaly, ale asi moc rychle. Z jeho výrazu bylo vidět, jako ho všechny svaly bolí. Ale fungovaly dobře.

Dokonce se usmál: "Staré kosti," řekl. "Já vím, měl jsem jít na rekalcifikaci. Takhle to dopadá, když chce člověk ušetřit pětku."

Těžce dosedl, nohu nataženou před sebe. Podrbal se na nose.

"Omlouvám se, že jsem vám ten váš čistý modul tak zasvinil," dodal.

"Chcete se umýt?"

Vypadal překvapeně. "No, já myslím, že raději, možná až za chvíli..."

"Udělejte to hned. Chci si s vámi oběma promluvit."

Neprotestoval jenom natáhl ruku a Dorrie mu pomohla. Šel se umýt a opatrně při tom našlapoval a poskakoval. To nejhorší už udělala Dorrie, on si jenom trochu opláchl obličej a oťel ústa. Když se otočil a podíval se na mě, byl už celkem v pořádku.

"O co jde? Vzdáváme to?"

"Ne. Uděláme to jinak," řekl jsem.

"Audee, on přece nemůže," vykřikla Dorrie. "Podívej se na něj. S takovým skafandrem nemůže zůstat venku ani hodinu, natož, aby ti pomáhal kopat."

"To já vím, a proto musíme změnit plán. Kopat budu sám. A vy dva se vypaříte s modulem."

"No, pašák," řekl Cochenour nevýrazně. "Přestaňte si dělat legraci. To je práce pro dva."

Zaváhal jsem. "To není nutné. Dřív to dělali lidi sami, i když měli trochu problémy. Bude to pro mě asi pěkně tuhá osmačtyřicítka, ale nic jiného nezbývá. Je to jasný. Jinou možnost nemáme."

"Omyl," řekl Cochenour a poplácal Dorrie po zadečku. "Pevné svaly, tohle děvče. Není velká, ale je zdravá. To zdědila po babičce. Neprotestujte, Walthersi, a zkuste trochu přemýšlet. Pro Dorrie je to stejně nebezpečné jako pro vás, ale když budete dva, máme naději, že to vyjde. Sám jste bez šancí."

Jeho přístup mě z nějakého důvodu rozladil.

"Děláte jakoby do toho neměla co mluvit."

"Když se to tak vezme," řekla Dorrie medově, "ty taky. Těší mě, že mi chceš ulehčit život, Audee, ale určitě bych ti mohla pomoci. Hodně jsem se naučila. A po pravdě řečeno, vypadáš mnohem hůř než já."

"Na to zapomeň," řekl jsem s veškerým možným pohrdáním. "Vy dva mi ještě můžete pomoci asi tak hodinu, až to budu

připravovat. Ale pak to uděláme, jak jsem řekl. Námitky nepřijímám. Jdeme na to."

Spletl jsem se hned nadvakrát. Poprvé, že jsme to nepřipravili za hodinu, ale trvalo to přes dvě a podruhé, že jsem se koupal ve vlastním ledovém potu, když jsme skončili. Bylo mi hodně mizerně. Nebolelo to, a ani jsem se o to nestaral, jenom mě pokaždé překvapil další tep srdce. Dorrie udělala víc mužské práce než já, byla silná a šikovná, jak říkala. Cochenour zatím prohlížel zařízení a zeptal se na pár věci, které si chtěl vyjasnit, aby dokázal odletět s modulem. Dal jsem si dvojitou kávu, notně vylepšenou ginem ze svých soukromých zásob a zatímco jsem se dohadoval s vojenskou posádkou, vykouřil jsem prozatím poslední cigaretu. Eva Littlekneesová se mnou laškovala, ale byla nějaká rozpačitá. Potom jsme s Dorrie vyklopili průlez a zavřeli za sebou. Cochenoura jsme nechali připoutaného na sedadle pilota.

Dorrie se zarazila a vypadala opuštěně. Potom mě vzala za ruku a společně jsme zajistili kryt iglů, které už hořelo. Vysvětloval jsem jí, jak je důležité držet se mimo dosah turbínových trysek. Pochopila to - plácla sebou a nehýbala se. Já jsem tak opatrný nebyl. Sotva jsem z kontrolky vyčetl, že trysky se otočily pryč od nás, zvedl jsem hlavu a díval se, jak Cochenour v oblacích prachu těžkých kovů startuje. Nebyl to špatný start. Za takových podmínek bych jako špatný označil jenom naprosté zničení modulu a smrt, nebo zmražení jedné nebo více osob. K tomu sice nedošlo, ale modul divoce poskakoval a házel sebou, jako by s ním lomcovala vichřice. Bude to pro něj těžká cesta - když se dostane jenom o pár set kilometrů dál na sever, ocitne se mimo dosah radiolokátorů.

Strčil jsem do Dorrie a ona se s námahou zvedla. Do zdířky v helmě jsem jí zastrčil komunikační kabel - rádio jsme dali pryč kvůli případné hraniční hlídce, kterou bychom tak mohli propást.

"Už tě to přešlo?" zeptal jsem se. Byla to dost drsná otázka, ale vzala to dobře. Usmála se. Zrovna jsme byli otočeni lícnicemi k sobě, takže jsem jí viděl do obličeje zakrytého stínem helmy. Ale neslyšel jsem ji, dokud si nevzpomněla, že má zmáčknout vypínač.

"...romantické, jen tak ve dvou," říkala.

Na takové tlachání nebyl čas. "Nesmíme ztrácet čas," řekl jsem popuzeně. "Vzpomeň si, co jsem ti říkal. Máme vzduch, vodu a energii na osmačtyřicet hodin. Nedá se počítat s žádnou rezervou. Jedno nebo druhé může vydržet o něco déle, ale na přežití potřebujeme všechno najednou. Pokud možno se šetří, čím je látková výměna pomalejší, tím má tvůj čistící systém méně práce. Když narazíme na tunel a dostaneme se dovnitř, budeme možná moci sníst trochu z támhle těch železných zásob - ovšem za předpokladu, že ho nikdo za těch čtvrt miliónu let neotevřel a moc ho nerozžhavil. V opačném případě na jídlo zapomeň. A pokud jde o spánek, nemysli si..."

"A potom, kdo tady ztrácí čas? Už jsi mi to všechno vykládal jednou." Ale dobrá nálada ji nepřešla.

Vlezli jsme do iglů a pustili se do práce.

Nejdřív bylo potřeba odklidit suť, která se začala hromadit kolem vrtáku. Obvykle se to, samozřejmě, dělá tak, že se vrták otočí jiným směrem. Jenže to jsme udělat nemohli, protože bychom museli přerušit hloubení šachty, a tak nezbývalo, že to udělat tím náročnějším způsobem - totiž ručně.

Byla to dřina, to zase jo. Žáruvzdorné skafandry samy o sobě nejsou nijak pohodlné a když v nich ještě navíc musíte něco dělat, je to hrůza. A pokud je práce náročná fyzicky a navíc komplikovaná těsným iglů, kde už jsou dvě osoby a vrták za chodu, je to na hranici únosnosti.

Nakonec jsme to přece jen zvládli, neměli jsme jinou možnost.

Cochenour nelhal. Dorrie měla sílu jako chlap. Otázka byla, jestli to bude stačit. Jenže mě čím dál tím víc trápilo, jestli já budu mít sílu jako chlap. Bolesti hlavy mě naprosto ničily, a když jsem udělal rychlejší pohyb, zatmělo se mi před očima. Ten šarlatán mi slíbil tři týdny života, než mi játra definitivně vysadí, ale nepočítal při tom s takovou dřinou. Ale jeho odhad jsem už stejně překročil. Nebylo to nijak zvlášť příjemné zjištění.

Zvlášť, když jsem si po deseti hodinách uvědomil, že jsme se dostali dál, než měl podle označení zvukové sondy tunel být, a světle modré úlomky nikde.

Byl to hluchý vrt.

Kdybychom měli po ruce modul, byla by to jenom mrzutost. Možná by to byla velká nepříjemnost, ale ne katastrofa.

Prostě bych se vrátil do modulu, umyl se, pěkně bych si schrupnul, něco snědl a znovu zkontroloval stanoviště. Kopali jsme na špatném místě. Dobrá, příště budeme kopat na lepším. Prozkoumat terén, určit místo, vybalit nové iglů, zasunout vrtáky a zkusit to. Zkusit to znovu.

Tohle bychom udělali. Jenže my jsme žádnou z těch vymožeností neměli. Neměli jsme modul. Neměli jsme možnost se najíst ani vyspat. Neměli jsme další iglů. Neměli jsme plánec, do kterého bychom se podívali. A já jsem se cítil každým okamžikem stále hůř.

Vylezl jsem z iglů, posadil jsem se v závětrí a upřeně jsem pozoroval uhánějící žluto-zelenou oblohu.

Něco by se přece mělo dát dělat. Jenom na to přijít. Nutil jsem se přemýšlet.

No, uvidíme. Iglů by se možná dalo vzít a přenést na jiné místo.

Ne. Nechalo by se docela snadno vytrhnout pomocí hlavice, ale v okamžiku, kdy by se uvolnilo, vichřice by ho smetla a pa, pa, Charlie. To iglů už bych nikdy neviděl. A navíc bych ho potom stejně nemohl hermeticky utěsnit.

A co třeba vrtat bez iglů?

To by snad šlo. Nesmysl. Dejme tomu, že bychom měli štěstí a provrtali se dovnitř. Bez iglů, které utěsní těch dvacet tisíc milibarů horkých plynů, bychom to, co bude uvnitř zničili.

Ucítil jsem šťouchnutí do ramene. Dorrie seděla vedle mě, na nic se mě neptala a nechtěla vůbec nic vědět. Myslím, že to bylo dost jasné i bez řeči.

Chronometr ve skafandru ukazoval, že už uplynulo patnáct hodin. Do Cochenourova návratu jich zbývalo ještě asi třicet. Neviděl jsem žádný důvod, proč bychom to tady měli prosedět, ale na druhou stranu jsem nevěděl, co jiného by se dalo dělat.

Samozřejmě, napadlo mě, kdykoli si přece můžu na chvíli zdřímnout... a pak jsem se probudil a uvědomil si, že jsem to

právě dělal.

Dorrie spala vedle mě.

Asi se divíte, jak někdo může usnout ve spárech termovíchřice na jižním pólu. Tak těžké to zase není. Chce to jenom být zoufalý a fyzicky úplně na dně. Spánek není jenom jako sešití roztrženého rukávu, ale je to i výborný způsob, jak se zbavit okolního světa, když už se vám zdá mizernější, než abyste se mu mohli postavit. Jako my.

Venuše je poslední bašta puritánství. Hrůza. Věděl jsem, že nestojím už vůbec za nic, ale měl jsem pocit, že musím něco udělat. Vyprostil jsem se od Dorrie, přesvědčil jsem se, že je za skafandr připnutá ke kruhovému těsnicímu držáku v základně iglů a zvedl jsem se. Dával jsem si na tom záležet, což bylo stejně dobré jako si dát záležet na spánku.

Napadlo mě, že v tunelu je možná ještě osm deset živých Heechee a třeba nás slyšeli klepat na dno šachty a otevírou nám. Vlezl jsem proto do iglů, abych se přesvědčil.

Podíval jsem se dolů. Nic. Neotevřeli. Pořád tam byla jenom ta slepá díra, která tam, kde končilo světlo z mojí svítilny na hlavě, ústila do špinavé tmavé neprohlédnutelnosti. Nadával jsem na Heechee, že nám nepomohli a švihnul dolů do šachty pár úlomků na jejich neexistující hlavy.

Ta puritánská morálka ve mě hlodala, nevěděl jsem, co mám dělat. Zemřít? No, to ano, ale to už stejně dělám tak dost rychle. Raději něco konstruktivnějšího.

Napadlo mě, že by člověk vždycky měl opouštět nějaké místo v takovém stavu, jak ho našel, a tak jsem rumpálem vytáhl vrtáky do jedné osminy a úhledně je uložil. Do zbytečně vyhloubené díry jsem naházel ještě trochu suti, abych si měl kam sednout a zamyslel jsem se.

Dumal jsem nad tím, co jsme udělali špatně, jako když si lámete hlavu nad šachovou partii.

Stále jsem měl před očima ten náskres. Byl jasný a zřetelný, takže v tom musela být nějaká zapeklitost, které jsme nevěnovali dost pozornosti a propásli jsme ji.

Jak to, že jsme ji propásli?

Za chvíli jsem na to asi přišel.

Lidé jako Dorrie s Cochenourem si představují, že seismické mapy vypadají jako na mapách podloží Dallasu se všemi těmi označenými kanály a užitkovým potrubím a vodními nádržemi.

Jenže to je úplně jinak. Náskres je jenom hodně přibližný. Hodinu za hodinou vzniká na základě měření ozvěn rezonátoru. Vypadá to jako chumáč stínových pavučin, mnohem širší než skutečný tunel a na okrajích je hodně nejasný. Když si to prohlédnete, zjistíte, že uprostřed stínů je něco, co je způsobuje. Může to být mezivrstva hornin nebo ložisko štěrku. Při troše štěstí to je tunel. Ať to je, co chce, je to tam někde, a vy ani přesně nevíte kde. Pokud je tunel široký dvacet metrů, což je pro Heechee spojovací linie běžný průměr, stínový obraz vypadá určitě na padesát, možná dokonce na sto.

A kde potom máte kopat?

Právě tady začíná ten kumšt. Musíte to umět správně odhadnout. Můžete kopat v přesném geometrickém středu - pokud je to ovšem dáno a vy víte, kde máte ten hledat střed. Můžete také kopat tam, kde jsou stíny nejhustší. To je metoda průměrně bystrých prospektorů a vychází asi v polovině případů. Nebo to můžete udělat jako já a zkusit při tom přemýšlet jako Heechee. Podíváte se na plánek komplexně a pokusíte se odhadnout, kde by se tunely mohly střetávat. Potom mezi ně natáhnete imaginární spojnice v místech, kde byste razili tunel, kdybyste to měli u Heechee na starosti vy a máte to.

To jsem všechno udělal, ale asi špatně.

Trochu zmateně jsem začal přemýšlet, co dál.

Znovu jsem si vybavil mapu. Správné místo pro kopání bylo tam, kde jsem přistál s modulem, ale iglů jsem tam nemohl postavit, protože mi tam překážel modul. Takže jsem ho postavil o deset yardů výš do svahu.

Nepochyboval jsem o tom, že to nevyšlo právě kvůli těm deseti yardům.

Byl jsem spokojený sám se sebou, že jsem na to přišel, i když se nedalo předpokládat, že by to s sebou nakonec mohlo přinést takový praktický rozdíl. Kdybych měl ještě jedno iglů, byl bych to zkusil znovu, ovšem za předpokladu, že bych to tak dlouho vydržel. Ale nemělo to význam, protože jsem neměl iglů.

Sedl jsem si na okraj temné šachty a pochvalně pokyvoval hlavou nad tím, jak se mi podařilo ten problém vyřešit. Klátil jsem nohama a občas shodil dolů trochu sutě. Asi ve mě byly náznaky nějakých sebevražedných úmyslů, protože mě co chvíli napadlo, že nejlepší ze všeho by bylo tam skočit a suť shrábnout za sebou.

Ale moje puritánská morálka mi v tom bránila. Stejně by se tím vyřešil jenom můj vlastní problém. Chudince Dorrie, klidně vyspávající venku v termické vichřici, by to nijak nepomohlo.

Potom mi začalo vrtat hlavou, proč si dělám o Dorrie takové starosti. Bylo to příjemné přemýšlení, ale trochu smutné.

Vrátil jsem se zpátky k myšlenkám na tunel.

Dno tunelu nemohlo být od místa, kam jsme se prokopali, vzdálené víc než několik yardů. Napadlo mě, že skočím dolů a prohrabu se tam vlastníma rukama. Jako nápad se mi to zdálo dobré. Nedokážu určit, do jaké míry to bylo podivínství a nakolik fantazie nemocného člověka, ale pořád jsem myslel na to, jaké by to bylo hezké, kdyby uvnitř stále ještě byli Heechee a já, až bych se prohrabal k modrému obložení stěn bych jenom zdvořile zaklepal a oni by otevřeli a pustili mě dovnitř. Dokonce jsem si představoval, jak vypadají: božsky a přátelsky. Bylo by moc fajn seznámit se s živým Heechee, který umí anglicky.

'Heechee, opravdu jsi používal ty věci, kterým my říkáme modlitební vějíře?' zeptal bych se ho. Nebo: 'Heechee, nemáte u vás v medicíně něco, co by mě udrželo naživu?' Anebo: 'Heechee, omlouvám se, že jsem vám zaneřádl předstíh, já to po sobě uklidím.'

Házel jsem suť do šachty. Neměl jsem totiž na práci nic lepšího a kdo to zná, možná to ocení. Za chvíli byla už skoro

plná a mě došla suť. Zbyla jenom ta, kterou jsme vyhnuli ven z iglů a já jsem neměl sílu pro ní jít. Hledal jsem nějakou další práci. Znovu nasadit vrtáky, vyměnit tupé čepele za poslední ostré, které jsem měl, nastavit je ve směru o dvacet stupňů odkloněném od svahu a spustit je.

Nešlo to. Pak jsem si teprve všiml, že Dorrie stojí vedle mě a na těch prvních několika yardech mi pomáhá přidržovat vrtáky. Uvědomil jsem si, že jsem právě uskutečnil svůj záměr.

Proč to nezkusit šikmo? Měli jsme snad nějakou lepší možnost?

Neměli. Tak jsme vrtali.

Když vrtáky přestaly poskakovat, ustálily se a začaly se zakusovat do skály, mohli jsme je nechat. Vyčistil jsem prostor u stěny iglů a občas vyhnul ven suť. Pak jsme už jen tak seděli a pozorovali vrtáky, jak plivou úlomky skály do staré šachty. Byla už pěkně plná. Nemluvili jsme. Znovu jsem usnul.

Probral jsem se, až když se mnou Dorrie třásla. Byli jsme zasypaní suti, ale nebyla to jenom hornina. Modrá v ní probleskovala tak jasně, až mě bolely oči.

Vrtáky musely škrábat po stěnách tunelu už hodiny. Vlastně do nich musely dloubat.

Při pohledu dolů jsme uviděli, jak na nás zírá okrouhlé, jasné modré oko stěny tunelu. Byla to krása a celá naše.

Nebyli jsme schopni slova.

Nějak se mi podařilo prohrabat se závalem k průlezu. Když jsem vyházel ven pár kubíků horniny, zavřel jsem ho a utěsnil. Pak jsem začal štárat v hromadě odpadu a hledat plamenomet. Nakonec jsem ho našel, ani nevím jak. Podařilo se mi ho složit a připravit. Zapálil jsem ho a sledoval jsem jasný plamen, který vyskočil ze šachty a tvořil na stropě iglů obrazce.

Potom následoval krátký prudký výbuch plynů a klapot uvolněných úlomků, dopadajících na dno šachty.

Provrtali jsme se do tunelu. Byl neporušený a čekal na nás. Ta nádhera byla panna. Připravili jsme ji o panenství s veškerou láskou a úctou a vstoupili do ní.

XII.

Asi jsem měl zase okno a když jsem si uvědomil, kde jsem, byl jsem na dně tunelu. Helmu jsem měl otevřenou, stejně jako postranní zapínání žáruvzdorného skafandru. Dýchal jsem těžký, zatuchlý vzduch, který byl starý určitě čtvrt miliónu let a byla v něm cítit každá jejich minuta. Ale byl to vzduch. Byl hustší než běžný pozemský a mnohem vlhčí, ale okamžitá koncentrace kyslíku v něm byla přibližně stejná. V mém případě to na přežití úplně stačilo. Prokázalo se to tím, že jsem dýchal, a nebyl mrtvý.

Dorrie byla vedle mě.

Modré světlo stěn jí na kráse moc nepřidalo. Nejdřív jsem si nebyl jistý, jestli vůbec dýchá. Přes to, jak vypadala, jí srdce tlouklo a plíce fungovaly. Když jsem s ní zatřásl, otevřela oči.

"Tak jsme to zvládli," řekla.

Seděli jsme tam v modré Heechee záři a přihloupale jsme se na sebe usmívali.

Bylo naprosto nemožné dělat cokoli jiného, než právě tohle. Měl jsem dost práce jenom se vyrovnat s tím, že jsem zůstal naživu. Nechtěl jsem se vystavovat jakémukoliv riziku jenom tím, že bych se otočil. Ale nebylo mi pohodlně a za chvíli jsem si uvědomil, že mi je hrozně horko. Zavřel jsem helmu, ale uvnitř byl tak příšerný puch, že jsem ji raději zase otevřel s tím, že horko bude lepší.

Pak mě napadlo, jak je možné, že horko je pouze nepříjemné a ne doslova vražedné. Průnik energie povrchem stavebního materiálu je sice velmi pomalý, ale netrvá čtvrt miliónu let. Můj starý unavený mozek tu myšlenku chvíli přemílal kolem dokola a potom došel k závěru, že až do současnosti minimálně ještě před několika stoletími nebo tisícem let bylo v tunelu asi stále chladno. V důsledku činnosti automatického zařízení, samozřejmě, vydumal jsem moudře. Uáá - to už samo o sobě stálo za to. Ať už jsem byl na dně nebo ne, tohle mělo cenu zlata...

A to mě přivedlo k tomu, abych si uvědomil, proč tu vlastně jsme. Rozhlédl jsem se po chodbě, abych zjistil, jaké poklady nás tam čekají.

Když jsem byl ještě dítě školou povinné v Amarillo Central, mojí nejoblíbenější učitelkou byla chromá slečna Stevensonová, která nám vyprávěla příběhy vytažené z Bilfínche a Homéra. Jednou mi zkazila celý víkend vyprávěním o jednom chlápku, který se chtěl stát bohem. Byl král takového malého krcálku v Lydii, ale chtěl víc a bohové mu dovolili přicházet na Olymp a on to dělal tak dlouho, až to zvorál. Už jsem zapomněl jak, ale mělo to něco společného se psem a nějakými odpornými machinacemi, když chtěl podvést bohy, aby snědli jeho vlastního syna. Ať to bylo, jak chtělo, musel v pekle navěky stát sám po krk ve studeném jezeře a nemohl se napít. Ten člověk se jmenoval Tantalos a v tom tunelu jsem s ním měl hodně společného. Objev to byl slušný, ale já jsem si na něj nemohl sáhnout. Určitě jsme se neprokopali přímo do hlavního tunelu, ale do nějaké boční chodby uzavřené z obou stran. Pootevřenými vraty jsme mohli nakouknout do hlavní šachty. Viděli jsme stroje Heechee a neúhledné haldy věcí, které snad kdysi bývaly kontejnery, ale teď byly zrezivělé a jejich obsah ležel vysypaný na podlaze. Ale neměli jsme dost síly se k nim dostat. Ve skafandrech jsme byli nemotorní. Bez nich bychom se tam sice protáhli, ale pak, až se Cochenour vrátí, bychom sotva měli sílu se do nich znovu navléct. Stál jsem tam s helmou nalepenou na vrata a připadal jsem si jako Alenka nakukující do zahrady, ale bez lahvičky VYPIJ MĚ. Pak jsem si znovu vzpomněl na Cochenoura a spočítal čas.

Od té doby, co nás tady nechal, už uplynulo čtyřicet šest hodin a nějaké drobné. Každou chvíli tu musí být zpátky.

Jestli se vrátí právě v okamžiku, kdy my budeme ještě tady, otevře průlez, aby se po nás podíval, a zapomene za sebou z obou stran zavřít, vyvalí se na nás dvacet tisíc milibarů jedovatých plynů. To by nás samozřejmě zabilo, ale kromě toho by to také zničilo ten panenský tunel. Ničivý náraz plynu by všechno rozbil.

"Musíme se vrátit," řekl jsem Dorrie a ukázal jsem, kolik je hodin. Usmála se.

"Jenom prozatím." Otočila se a šla první.

Po vesele modré záři tunelu Heechee působilo iglů stísněně a uboze. Ještě horší bylo, že jsme nemohli ani zůstat uvnitř. Cochenoura by možná napadlo zavít nám před nosem zevnitř obě strany průlezu. Ale nemuselo. To jsem ovšem nemohl riskovat. Zkoušel jsem vymyslet způsob, jak utěsnit šachtu - třeba do ní nahnout zpátky všechnu suť - ale uvědomil jsem si, přestože mi mozek příliš nepracoval, že to je blbost.

A tak nám nezbylo, že čekat venku ve větrném venušském počasí, naštěstí ne moc dlouho. Malý display časomíry vedle měřidel bezpečnostních systémů - teď už svítících červeně - ukazoval, že Cochenour už tu vlastně měl být.

Postrčil jsem Dorrie průlezem, protáhl jsem se za ní, zamknul jsem za námi a čekali jsme.

Čekali jsme dlouho, Dorrie se ohnula přes průlez a já jsem se předkláněl vedle ní, zaháknutý za ní a za záchytné kotvy.

Mohli jsme si povídat, ale měl jsem dojem, že je buď v bezvědomí nebo usnula, protože se nehýbala a stejně by to dalo hrozné práce zapojit komunikační kabel.

Čekali jsme dál a Cochenour stále nikde.

Zkusil jsem o tom trochu přemýšlet.

Bylo tisíc důvodů, kvůli kterým se mohl zdržet. Mohl se zřítit. Mohli ho zadržet vojáci. Mohl se ztratit.

Ale byla tu ještě další možnost, která do toho zapadala líp, než všechny ostatní. Časomíra ukazovala, že teď už má zpoždění pět hodin a měřidla bezpečnostních systémů říkala, že s energií jsme na horní hranici, se vzduchem skoro na doraz a s vodou přes. Kdybychom nebyli chvíli dýchali vzduch v tunelu, byli bychom už mrtvi, ale to Cochenour nevěděl.

Byl to pěkný všivák. Vypracoval závěrečný tah tak, aby se nemohl zmýlit. Viděl jsem ho naprosto jasně, jako bych byl v modulu s ním, jak se dívá na své hodinky, vaří si něco lehkého k obědu, pouští si hudbu a čeká, až zemřeme.

Ta představa mě nedělala. Byl jsem tak blízko smrti, že jakýkoli rozdíl byl už ryze technického charakteru. Byl jsem příliš unavený z uvěznění v tom odporném žáruvzdorném skafandru, než abych si přál vůbec nějaké vysvobození. Ale ještě tu byla ta dívka. V mém přiotráveném mozku zbývala už jen jediná drobná racionální myšlenka - že by to nebylo od Cochenoura fěr zabít nás oba. Mě - to ano, ale jí ne. Bušil jsem do ní tak dlouho, dokud se nepohnula, a po chvíli jsem ji přesvědčil, aby se vrátila do průlezu.

Cochenour nevěděl dvě věci. Nevěděl, že jsme narazili na dýchatelný vzduch a že jsme připojili baterie vrtáku na přídavný zdroj energie.

Při všem tom zruďném šílení svojí hlavy jsem byl stále ještě schopný uvažovat logicky. Pokud nebude vyčkávat moc dlouho, překvapíme ho. Mohli jsme zůstat naživu ještě několik hodin a pak, až se vrátí vyzvednout naše mrtvolky a obhlédnout poklad, který jsme tu našli, najde nás, jak na něj čekáme.

A taky že ano.

Musel to pro něj být šok, když vlezl s francouzákem v ruce do iglů a na místě, kde očekával jenom dobře propečené maso, zakopl o mě a zjistil, že jsem stále ještě naživu a schopný pohybu. Vrták ho zasáhl přímo do prsou. Neviděl jsem mu do tváře, ale dokážu si jeho výraz představit.

Pak bylo potřeba ještě udělat pár nezbytností, jako třeba dostat Dorrii průlezem nahoru do modulu. Nebo dostat se sám za ní, zavřít za sebou a nabrat směr.

Modul jsme při přistání úplně zničili, ale naštěstí jsme byli připoutaní a ve skafandrech, takže pozemní posádka nás našla stále ještě naživu, když pro nás přijela.

XIII.

Museli mě poskládat dohromady a tři dny mě rehydrovat, než vůbec mohli začít uvažovat o výměně mých jater. Za starých časů by mě drželi celou tu dobu pod sedativy. Každých pár hodin mě budili, aby ověřili zpětnou vazbu při monitorování mého jaterního systému. Nenáviděl jsem to, protože se mi z toho dělalo mdlo a bolelo to. Doktor Morius a sestřičky do mě dloubali a já jsem si jenom přál, aby se vrátily ty staré časy, jenže to bych už dávno umřel.

Ale čtvrtý den už to skoro vůbec nebolelo, jenom když jsem se pohnul, a dokonce mi dovolili přijímat tekutiny ústy.

Došlo mi, že teď budu nějaký čas naživu. Rozhlédl jsem se kolem sebe a zjistil jsem, že to docela ujde.

Na Vřetenu není nic takového jako roční doby, ale ten šarlatán byl celý takový přecitlivělý k tradicím a poutům s mateřskou planetou. Na panelech na zdi promítali scény oblohy s bělostnými beránky a vzduch z ventilátorů voněl po zeleném listí a lilích.

"Nádherné jaro," řekl jsem doktorovi.

"Mlčte," řekl. Vzal nějaké jehly, udělal jimi z mého břicha jehelníček a sledoval stupnice.

"Hm," našpulil ústa, pár jich vytáhl.

"No, podívejte se Walthersi, odpojili jsme vám vnější krevní oběh. Vaše nová játra fungují dobře, i když se neuzdravujete tak rychle, jak by bylo potřeba. Srovnali jsme vám iontovou hladinu zpátky na úroveň člověka a většina vašich tkání už má v sobě zase trochu tekutin. Ačkoliv," podrbal se v hlavě, "no, vlastně bych řekl, že jste naživu. Ta operace byla překvapivě úspěšná."

"Nedělejte si legraci, doktore," řekl jsem. "Kdy mě pustíte?"

"Co třeba hned?" zeptal se zamyšleně. "Potřebovali bychom prázdnou postel, čeká spousta platících pacientů."

Jedna z výhod mít v mozku krev namísto té jedovaté břečky byla, že jsem byl schopný docela soudně uvažovat, takže mi bylo naprosto jasné, že si ze mě utahuje. Kdybych nebyl platící pacient, nebyl bych tam. Jenom jsem nevěděl, co se vlastně stalo a chtěl jsem chvíli počkat, abych se to dozvěděl.

Nakonec pro mě bylo důležitější dostat se ven. Zabalili mě do plachty a dopravili mě přes Vřeteno k Sub Vastrovi. Dorrie už tam dorazila přede mnou a třetí Vastrova žena nás obškakovala - jehněčí vývar a placka jejich oblíbeného bílého chleba - a pak nás poslala pořádně si odpočinout. Byla tam jenom jedna postel. Nezdálo se, že by to Dorrie vadilo, ale v tomhle ohledu to stejně byla otázka čistě akademická. Za pár dnů jsem už byl naprosto v pořádku a svěží jako kdykoli před tím.

Mezitím jsem zjistil, kdo za mě zaplatil účet v nemocnici. Na okamžik jsem zadoufal, že jsem to byl já sám, rychle zbohatlý objevem tunelu, ale bylo mi jasné, že to je nesmysl. K penězům jsem mohl přijít jenom nějakou fintou, ale byli jsme s Dorrie oba dva příliš blízko smrti, než abychom kuli pikle, když jsme se vrátili na Vřeteno.

Vojáci se tam hned vypravili a všechno odtud odnesli, ale jak se ukázalo, měli srdce. Sice ztvrdlé a zakrnělé, ale srdce. Zatímco já jsem ještě ve spánku přijímal glukózovou výživu, vlezli do výkopu a z toho, co tam našli měli takovou radost, že se rozhodli mě obdařit nějakým nálezným. Nic moc, to je jisté. Ale dost na to, aby mi to zachránilo život. Stačilo to na zaplacení nekrytých šeků, které jsem podepsal na financování expedice, a ošetřování a nemocniční poplatky a zůstalo právě tak na zálohu na Heechee chatu pro nás dva.

Nějaký čas mi vadilo, že mi nechtějí říct, co jsem vlastně objevil. Dokonce jsem se snažil opít seržantku Littlekneesovou, když byla na dovolence na Vřetenu. Ale zrovna u toho byla Dorrie a jak potom chcete nějakou dívku opít, když vás při tom sleduje druhá. Eva Littlekneesová možná stejně nic nevěděla. Možná, že nikdo, až na pár specialistů na zbraně. Ale muselo na tom něco být, už kvůli těm penězům a protože mě nezažalovali za proniknutí do vojenského prostoru. A tak jsme my dva teď spolu. Nebo tři.

Ukázalo se, že Dorrie si při prodávání ohnivých perel turistům ze Země vede docela dobře, zvláště když už bylo vidět její těhotenství. Vydělávala pro nás peníze na živobytí, dokud nezačala vrcholit sezóna. Mezitím, když jsem si v bance vyjednával půjčku na nový modul, jsem zjistil, že jsem vyhledávaná veličina, a tak se nám vedlo docela dobře. Slíbil jsem jí, že se s ní ožením, když to dítě bude chlapec, ale nejspíš to udělám tak jako tak. Moc mi pomohla, hlavně když jsem se vracel k tomu vrtu. Nemohla vědět, proč jsem tehdy chtěl vzít zpátky Cochenourovo tělo, a přesto, že jí bylo špatně a byla zničená, mi pomohla dostat ho průlezem do modulu.

Vlastně jsem na to čekal nejvíc.

Nebyla to samozřejmě nová játra. Možná ani nebyla z druhé ruky. Bůh ví, kde k ním Cochenour přišel, ale byl jsem si naprosto jistý, že nejsou původní. Hlavně že fungují. Ať to byl bastard sebevětší, mám ho pořád svým způsobem rád a vůbec mi nevadí, že ho mám pořád kousek s sebou.